

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
*Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie*

Jaarplan 2012

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

gezondheid handhaven risicobeoordeling tabakswet
diergezondheid export veilige producten gewasbescherming
drink- en horecawet keuringen rookverbod huishoudchemicaliën
voeder plantgezondheid handhaven risicobeoordeling
toezicht diergezondheid export veilige producten
dierenwelzijn vleesketen drink- en horecawet keuringen
chemicaliën import diervoeder plantgezondheid handhaven
gezond voedsel toezicht diergezondheid export
bescherming dierenwelzijn vleesketen drink- en horecawet
huishoudchemicaliën import diervoeder plantgezondheid
ing tabakswet gezond voedsel toezicht diergezondheid
gewasbescherming dierenwelzijn vleesketen drink- en horecawet
verbod huishoud chemicaliën import diervoeder p

Jaarplan 2012

Nederlandse Voedsel-
en Warenautoriteit

Inhoud

1 De ontwikkeling van handhaving 2012 - 2016	6
1.1 De missie en taken	8
1.2 De kaders in ontwikkeling	11
1.3 De visie	14
1.4 De ontwikkeling van de visie	16
1.4.1 Risicogericht	17
1.4.2 Kennisgedreven	19
1.4.3 Samenwerkend	21
1.4.4 Beïnvloedend	22
1.5 De samenvatting – Op weg naar ‘De staat van..’	24
2 De resultaten van handhaving in 2012	26
2.1 Inleiding	28
2.2 Veiligheid in de voedselketen	30
2.2.1 Vleesketen en Voedselveiligheid	30
2.2.2 Visketen	31
2.2.3 Industriële productie	33
2.2.4 Dierlijke bijproducten	35
2.2.5 Diervoeders	36
2.2.6 Bijzondere eet- en drinkwaren, inclusief claims	37
2.2.7 Horeca en ambachtelijke productie	38
2.2.8 Pathogene micro-organismen en alimentaire zoönosen	39
2.3 Productveiligheid	40
2.4 Diergezondheid	42
2.4.1 Diergezondheid (Bestrijding en afhandeling van verdenkingen dierziekten & non-alimentaire zoönosen)	42
2.4.2 Levende dieren (Preventie, I&R en exportcertificeringen)	43
2.4.3 Levende dieren en diergezondheid (I&R)	44
2.4.4 Diergeneesmiddelen	45
2.5 Dierenwelzijn	46
2.5.1 Dierenwelzijn	46
2.5.2 Dierproeven	47
2.6 Plantgezondheid	49
2.6.1 Gewasbescherming	49
2.6.2 Fytosanitair	50
2.6.3 Meststoffen	50
2.7 Natuur	52
2.8 Export	54
2.9 Import	56
2.10 Alcohol en tabak	58
2.11 Uitvoeringstaken	60
2.11.1 Europese subsidieregelingen, inclusief nacontroles	60
2.11.2 Cross Compliance	61
2.11.3 Grondgebonden subsidies	62
2.12 Inlichtingen en opsporing	63
2.13 Risicobeoordeling en onderzoeksprogrammering	65
2.14 Internationale projecten	67

Leeswijzer

Het jaarplan van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit is opgebouwd uit twee delen. Hoofdstuk 1 beschrijft de missie, taken en de visie van de NVWA op de toekomst van handhaving. Daaruit zijn de belangrijkste resultaten voor de vernieuwing van de handhaving in 2012 gestedilleerd. Hoofdstuk 2 beschrijft de belangrijkste handhavingsresultaten die de NVWA in 2012 wil bereiken in de diverse domeinen.

Inleiding

Voor u ligt het eerste jaarplan van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). De NVWA is op 1 januari 2012 gevormd door een fusie van de Plantenziektenkundige Dienst (PD), de Algemene Inspectiedienst (AID) en de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA). Aan de totstandkoming van de NVWA is veel vooraf gegaan. Het voornemen om tot een fusie te komen dateert al uit 2007. In de zomer van 2009 kreeg dit voornemen vaste vorm door het vaststellen van een Kaderbesluit. Vanaf het voorjaar van 2010 hebben de drie organisaties op basis van dit besluit samengewerkt in tijdelijke werkorganisaties onder de naam nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA).

Met de totstandkoming van de NVWA wordt een belangrijke periode afgesloten. Een periode waarin is gewerkt aan een robuuste organisatiestructuur met heldere taken en verantwoordelijkheden. Een voor de medewerkers van de drie oude diensten ingrijpend en noodzakelijk proces, waaraan met veel energie en daadkracht is gewerkt. Een nieuwe structuur is echter niet meer dan een randvoorwaarde. Met die wetenschap hebben management en medewerkers van de NVWA niet alleen gewerkt aan de organisatorische ontwikkeling van de NVWA, maar is gelijk de vernieuwing van het handhavend proces en de daarmee samenhangende werkprocessen en ICT-inrichting aangepakt. In dit jaarplan treft u de weerslag van deze ontwikkelingen aan en wordt beschreven welke resultaten de NVWA op het vlak van haar kerntaken in 2012 wil realiseren.

De fusie en de vernieuwing van het werk hebben veel energie gevraagd van management en medewerkers. Met diezelfde energie gaat de NVWA in 2012 verder. Daarbij werkt zij nauw samen met de beleidsdirecties van beide departementen. Een kleinere overheid enerzijds en verbetering van de naleving anderzijds, zijn in beginsel beslist niet onverenigbaar, maar vragen van de beleids- en toezichtfunctie dat zij zich samen tot het uiterste inspannen om zowel de regelgeving als het toezicht te innoveren.

De drie oude diensten en hun omgeving hebben reikhalzend uitgekeken naar de afronding van de fusie. De focus ligt vanaf nu volledig op het werk zelf, dat geeft zowel intern als extern ruimte. Die ruimte benutten is de uitdaging voor alle medewerkers van de NVWA. In dit jaarplan is onze ambitie verwoord. Wij rekenen erop dat onze partners bij de departementen en de organisaties die belangen vertegenwoordigen in de domeinen waar de NVWA toezicht houdt, met ons samenwerken om deze ambities te realiseren. De NVWA stelt zich daarbij op als een leergierige, coöperatieve en vasthoudende partner. Ons doel is het verhogen van de naleving op de domeinen die ons zijn toevertrouwd. Dat doel bereiken wij alleen samen met u.

C.W.J. Schreuders

Inspecteur-generaal Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

1

De ontwikkeling
van handhaving
2012 - 2016

1.1 De missie en taken

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) bewaakt de veiligheid van voedsel en consumentenproducten, de gezondheid van dieren en planten, het dierenwelzijn en handhaaft de natuurwetgeving.

Deze missie is gebaseerd op het uitgangspunt dat bedrijfsleven en consumenten een eigen verantwoordelijkheid hebben en dat de NVWA als toezichthouder het nemen van die eigen verantwoordelijkheid bevordert. Het kabinetsbeleid gaat uit van een overheid die alleen ingrijpt in het maatschappelijk verkeer als daar een goede reden voor is. Consumenten, bedrijfsleven en politiek stellen daarbij onverminderd hoge eisen aan het realiseren van de in 2009 geformuleerde missie. Tegelijk stelt de overheid zich ook de taak om effectiever en efficiënter te werken. In die context stelt de NVWA zich tot doel om als handhaver zichtbaar bij te dragen aan genoemde veiligheid van voeding en producten, aan dier- en plantgezondheid en dierenwelzijn en aan natuurbehoud en tegelijk te bevorderen dat dit met minder capaciteitsinzet van de NVWA zelf wordt gerealiseerd. Nauwe samenwerking met de beleidsdirecties van de ministeries van EL&I en VWS en stakeholders die ondertoezichtgesteld worden, ziet de NVWA daarbij als belangrijke randvoorwaarde voor succes.

Naleving als doel

De NVWA is één van de Rijksinspecties. Bij de NVWA werken inspecteurs, hoofdinspecteurs, een inspecteur-generaal en collega's die de inspecteurs ondersteunen bij hun werk. Inspecteren is van oudsher één van de manieren om de doelen van de NVWA te realiseren. Toch is inspecteren slechts een middel. Het verhogen van de naleving is het handhavingsdoel van de NVWA. In dit jaarplan wordt zichtbaar dat ook andere middelen dan

inspecties bijdragen aan dit doel. Dit neemt niet weg dat fysieke inspecties altijd onderdeel zullen blijven uitmaken van de werkwijze van de NVWA-Inlichtingen- en Opsporingsdienst. Echter, meer dan in het verleden dragen ook andere middelen bij aan de verhoging van de naleving.

Om zichtbaar te maken welke progressie de NVWA boekt op het terrein van de naleving, is de NVWA voornemens om voor elk van de hoofddomeinen uit haar missie een 'staat van de veiligheid' uit te brengen. Later in dit eerste hoofdstuk wordt dit voornemen toegelicht.

Taken

De in dit jaarplan geformuleerde ambities bouwen voort op de missie en de omgevingscontext zoals in de eerste alinea van deze paragraaf beschreven. Daarbij heeft de NVWA drie kerntaken en twee overige taken:

- handhaving (kerntaak)
- risicobeoordeling (kerntaak)
- risicocommunicatie (kerntaak)
- beleidsadvies
- uitvoering

In deel 2 van dit jaarplan zijn voor elk van de taken van de NVWA doelen opgenomen. Hierna worden deze kort toegelicht.

De NVWA houdt toezicht op de naleving van wet- en regelgeving door bedrijven en instellingen.

Handhaving

De NVWA houdt toezicht op de naleving van wet- en regelgeving door bedrijven en instellingen. Vaak wordt 'toezicht' als synoniem gebruikt voor het begrip handhaving. De NVWA definieert toezicht als één van de elementen van handhaving. Het begrip handhaving zelf is een breder begrip. Handhaving omvat alle handelingen die zich richten op het beïnvloeden van nalevingsgedrag. Naast het houden van toezicht (inspecties) gaat het ook om het uitvoeren van opsporingsonderzoek, door handhavingscommunicatie, dienstverlening, exportkeuringen, enzovoorts.

Handhaving is bij de NVWA belegd bij drie divisies en twee directies: Veterinair & import (446 fte), Landbouw & natuur (488 fte), Consument & veiligheid (646 fte), Klantcontact & dienstverlening (207 fte) en de NVWA Inlichtingen- en Opsporingsdienst (107 fte). Zij hebben elk één of meer van de hoofddomeinen van de NVWA in beheer. Dit zijn de hoofddomeinen zoals verwoord in de missie van de NVWA:

- voedselveiligheid
- productveiligheid
- dierenwelzijn
- diergezondheid
- plantgezondheid
- natuur

De drie divisies van de NVWA houden voortdurend zicht op de naleving in deze hoofddomeinen. Daartoe houden zij kennis over de diverse domeinen op peil, analyseren zij nalevingsrisico's en vormen zij zich een beeld van de naleving per domein. De hoofddomeinen van de NVWA zijn verdeeld in subdomeinen. Later in hoofdstuk 2 komt dit terug.

Risicobeoordeling

De NVWA beoordeelt de chemische, biologische of fysische gevaren voor de voedsel- en productveiligheid, dier- en plantgezondheid en de natuur. Deze taak wordt uitgevoerd door het onafhankelijk gepositioneerde bureau Risicobeoordeling en onderzoeksprogrammering (BuRO, 19 fte). Om over de noodzakelijke kennis te kunnen beschikken initieert en coördineert BuRO wetenschappelijk onderzoek, maakt het gebruik van gegevens uit de handhavingspraktijk van de NVWA en van onderzoeksinstellingen en werkt het nauw samen met nationale en internationale deskundigen op de betreffende gebieden.

Risicocommunicatie

De NVWA informeert op basis van risicobeoordeling de samenleving over (mogelijke) gevolgen voor de voedsel- en productveiligheid, dier- en plantgezondheid en de natuur. Dit betreffen 'absolute' en wetenschappelijk bewezen risico's. Risicocommunicatie is communicatie over mogelijke of bestaande risico's en percepties. Door open te communiceren over risico's wordt het vertrouwen dat consumenten hebben in het (voedsel-)veiligheidssysteem versterkt. Hierin wordt consumenten zo veel als mogelijk een handelingsperspectief aangereikt. De (coördinatie) rondom risicocommunicatie is belegd bij het BuRO.

Beleidsadvies

De NVWA heeft als handhavingsorganisatie veel kennis van de voor beleidsdirecties relevante domeinen. Er is een goed beeld van de ontwikkelingen, trends en risico's en daarmee ook van de effectiviteit van beleidskeuzes. Op basis van deze 'praktijkervaring' adviseert de NVWA als kennispartner bij de formulering van beleid. Dit betreft zowel inhoudelijke informatie als adviezen over handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid van nieuwe wet- en regelgeving. Bovendien ondersteunt de NVWA de beleidsdirecties bij de ontwikkeling van EU-regelgeving.

Dit geldt in het bijzonder voor de plantgezondheid. Voor dit domein is van oudsher (vanuit de voormalige Plantenziektkundige Dienst) de beleidsadvisering meer intensief.

Uitvoering

De NVWA heeft naast de handhavingstaken een beperkt aantal pure uitvoeringstaken. Het betreft bijvoorbeeld de controle op landbouwsubsidies in opdracht van de Dienst Regelingen (EL&I).

De NVWA beoordeelt de chemische, biologische of fysische gevaren voor de voedsel- en productveiligheid, dier- en plantgezondheid en de natuur.

1.2 De kaders in ontwikkeling

De bundeling van de handhavingstaken bij de NVWA is vastgelegd in het in 2009 vastgestelde Kaderbesluit. Dit Kaderbesluit is de basis voor de NVWA. De ontwikkeling staat echter niet stil. De NVWA verricht haar werkzaamheden in een divers en dynamisch werkveld, waarin ontwikkelingen op economisch, sociaal en technologisch vlak – nationaal en mondiaal – invloed hebben op de handhavingstaak van de NVWA. Dit betekent ook dat de NVWA voortdurend de visie op handhaving verder ontwikkelt en uitbouwt. Als opmaat naar de vorming van één handhavingsautoriteit per januari 2012 is in het najaar van 2011 de visie op handhaving verder ontwikkeld.

Deze ontwikkeling is gevoed vanuit drie invalshoeken:

- bestuurlijk
- ambtelijke samenwerking
- maatschappelijk

Bestuurlijk

In 2010 trad het kabinet Rutte aan. De beleidsdoelstellingen uit het regeerakkoord geven richting aan de doelstellingen en de werkwijze van de NVWA. Op het gebied van de Nederlandse agrofoodsector, de tuinbouw, de visserij, dierenwelzijn en het rookverbod zijn speerpunten benoemd die terugkomen in de beoogde resultaten die de NVWA boekt in 2012. In Hoofdstuk 2 is dit nader uitgewerkt.

Naast deze beleidsinhoudelijke doelstellingen bevat het regeerakkoord een aantal passages die richting geven aan de toekomst van de NVWA en waar in de visie dus nadrukkelijk rekening mee is gehouden. Het betreffen, naast het eerder genoemde streven naar een compactere overheid, het zetten van verdere stappen op weg naar één Rijksinspectie, het benadrukken van grenzen stellen én handhaven en het instellen van de zogeheten inspectievakantie voor het bedrijfsleven. Met dit laatste wordt bedoeld dat bij deugdelijke zelfregulering (certificering) met minder inspectieonderzoeken per bedrijf kan worden volstaan.

Ambtelijk

Onderdelen van de Rijksoverheid die te maken hebben, direct of indirect, met de toezichtstaak nemen daarbij de Kaderstellende Visie op Toezicht in acht. Dit heeft er toe bijgedragen dat, in de jaren na het uitbrengen van de vorige kaderstellende visie, over de hele linie een stelselmatige verbetering van het Rijkstoezicht te zien is gegeven, in termen van effectiviteit en efficiency (inclusief vermindering van toezichtlasten). Daarbij ervaart de NVWA dat de stelselmatige verbetering van het toezicht tot een verstevigde interactie tussen beleid en toezicht leidt. Meer dan voorheen is er aandacht voor het gegeven dat de vormgeving van toezicht begint bij beleid en wetgeving. Ter illustratie, in Brussel worden stelselwijzigingen voorbereid waar ook vanuit de synergie tussen toezicht en beleid invloed op dient te worden uitgeoefend.

Er is eveneens een beweging merkbaar naar een situatie waarin Rijksinspecties domeinen/sectoren krijgen toebedeeld en dus ook regie gaan voeren op het niveau van de Rijksinspecties die in dat domein werkzaam zijn. Zo wordt de NVWA gezien als inspecteur van de horeca.

Maatschappelijk

Onder invloed van technologische mogelijkheden ontwikkelen zich in de maatschappij andere eisen aan een toezichthouder als de NVWA. Dit heeft onder andere betrekking op de beschikbaarheid van informatie. Dit betreft zowel het verwerven, het interpreteren als het verwerken van informatie. Het leidt er onder andere toe dat de digitale wereld steeds meer vervlochten raakt met het dagelijks leven. De NVWA dient hier op in te spelen. Het gaat bijvoorbeeld om de toenemende behoefte van consumenten aan feitelijke, begrijpelijke en goed toegankelijke informatie over voedselveiligheid en gezonde en veilige voeding. Maar ook om het digitaliseren van dienstverlening (exportcertificering), het delen van proces- en productiegegevens door het bedrijfsleven en het analyseren van informatie om risico's eerder in beeld te kunnen brengen.

De NVWA verricht haar werkzaamheden in een divers en dynamisch werkveld, waarin ontwikkelingen op economisch, sociaal en technologisch vlak invloed hebben op de handhavingstaak van de NVWA.

1.3 De visie

De in de vorige paragraaf geschetste ontwikkelingen zijn meegenomen bij het verder ontwikkelen van de handhavingsaanpak van de NVWA. In 2011 is door de NVWA al ingezet op een forse vernieuwing van de handhaving. De eigen verantwoordelijkheid van bedrijven, organisaties, instellingen en consumenten in het naleven van wet- en regelgeving staat daarbij centraal. De NVWA beseft daarbij dat een groot deel van de ondertoezichtgestelden vrijwillig bereid is tot naleving. Dit vertrouwen vloeit voort uit het besef dat het bonafide bedrijfsleven een eigen intrinsieke drijfveer heeft om regels goed na te leven. Het uitgangspunt is daarom 'vertrouwen, tenzij...'

Over een periode van een aantal jaar leidt dit voor het bonafide deel van het bedrijfsleven tot een beweging van klassiek, repressief toezicht naar meer dienstverlening, horizontaal toezicht en handhavingcommunicatie en daarmee tot een vermindering van de toezichtlast. Het geverifieerd horizontaal toezicht is daarin een heel belangrijke ontwikkeling. Gebaseerd op vertrouwen in de eigen verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven en hun kwaliteitssystemen sluit de NVWA convenanten af, waarin afspraken worden gemaakt over hoe een bedrijf de naleving borgt en hoe de NVWA haar toezicht daarop aansluit. Monitoring, afspraken tot wederzijdse informatie maar ook partnerships van kennisuitwisseling zijn dan afdoende om naleving te bevorderen en te bestendigen en daar tevens goed zicht op te houden door middel van 'reality checks'.

Aan de andere kant lapt een aantal bedrijven de regels aan hun laars en laat hiermee financiële belangen onverantwoord zwaar wegen. De NVWA wil deze bedrijven door zwaardere sancties harder aanpakken en op die manier dwingen tot naleving. Niet alleen via boetes, maar ook via het sanctioneren van vervoersbewegingen (veetransporten) of bijvoorbeeld het direct tijdelijk of permanent kunnen sluiten van een bedrijf. De NVWA uniformeert in 2012 de systematiek voor het harder aanpakken van notoire niet-nalevers. De NVWA-IOD heeft de minister van VWS verzocht om de handhavingmethode opsporing in 2012 ook bij de domeinen van VWS in te zetten. Door opsporing in te zetten, wordt niet alleen in het concrete geval bestraffing en ontneming beoogd. Met de inzet wordt ook een signaal afgegeven aan overtreders én nalevers dat de NVWA hard doorpakt waar dat nodig is.

Samengevat kenmerkt de lijn van handhaving zich als 'Hard waar het moet, zacht waar het kan'.

Samengevat kenmerkt de lijn van handhaving zich als 'Hard waar het moet, zacht waar het kan'. Waar de NVWA nu nog sterk is toegerust op het opsporen van overtredingen (controle), verschuift dat in de komende jaren naar het borgen van de naleving (in control). De taakopvatting van de NVWA is te duiden als die van 'regisseur van de naleving' in domeinen/sectoren. Handhaving sluit meer aan op de borgingsmechanismen voor veiligheid van een domein/sector. Daarbij legt de NVWA de komende jaren veel meer accent op zichtbaarheid en transparantie. Door oordelen openbaar te maken stimuleert de NVWA de borgingsmechanismen, in samenwerking met de sectoren. Door middel van het regelmatig publiceren van haar oordeel, op sector- én op termijn ook op bedrijfsniveau, faciliteert de NVWA bedrijven en consumenten om zelf verantwoordelijkheid te nemen. Conform de brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede Kamer van april 2011 gaat de NVWA bijvoorbeeld de invloed op naleving vergroten door gebruik te maken van het openbaar maken van (controle)gegevens.

Deze regiefunctie vereist dat de NVWA overzicht heeft en houdt over die sectoren en dat het de beoogde nalevingsdoelen formuleert. Dat is nodig om te kunnen en moeten interveniëren waar nodig.

1.4 De ontwikkeling van de visie

Het realiseren van de missie, het borgen van de voedselveiligheid, de gezondheid van dier en plant, het dierenwelzijn en de natuur, in een gedeelde verantwoordelijkheid met het bedrijfsleven, vereist dat de NVWA zich verder ontwikkelt tot een risico-gerichte, kennisgedreven, samenwerkende en beïnvloedende handhavingorganisatie. In 2011 heeft de NVWA, tegelijk met de herstructurering, de basis voor deze ontwikkeling gelegd. Dit wordt in 2012 gecontinueerd.

De ambitie is fors. De beweging van 'controle' naar 'control' houdt voor de NVWA een veelomvattende vernieuwing van de handhaving in. Het heeft consequenties voor de kennis en vaardigheden van medewerkers en van management, voor de relatie met de buitenwereld, voor de inrichting van de bedrijfsprocessen en voor de keuze en werking van systemen. Hoe komt de NVWA van strategie naar implementatie?

Het fundament is gelegd, onder andere door de samenvoeging van de drie voormalige diensten tot één integrale handhavingorganisatie per 1 januari 2012. De structuur, hoewel slechts een hygiënefactor in deze, is ontworpen met de lijn van de vernieuwing in de komende vijf jaar voor ogen. Hierop bouwt de NVWA de komende jaren verder. Wat betekent de vernieuwing van de handhaving voor de ontwikkeling van de organisatie? Op welke manier gaat de NVWA dit aanpakken?

Organisatieontwikkeling

In de volgende paragrafen worden aan de hand van vier kenmerken de beoogde resultaten voor de vernieuwing, zowel voor de NVWA als geheel als ook per domein, voor 2012 toegelicht. Deze kenmerken, risicogericht, kennisgedreven, samenwerkend en beïnvloedend, beschrijven de beweging die de NVWA de komende jaren maakt.

Onder deze kenmerken zijn resultaten opgenomen die de NVWA wil boeken bij het vernieuwen van haar handhavingstaak. Daarbij is het voor de NVWA noodzakelijk dat alle geledingen van de NVWA (toezicht-ontwikkeling, toezichtuitvoering en staf) en de collega's van de beleidsdirecties intensief bij dit proces zijn betrokken. De praktijk van uitvoering en ontwikkeling wordt continu bij elkaar gebracht en medewerkers als managers werken nauw daarbij nauw samen. Deze werkwijze ligt voor de hand en is noodzakelijk, maar vloeit niet vanzelfsprekend voort uit de cultuur van de drie oude diensten. De aanpak voor deze organisatieontwikkeling wordt in dit jaarplan niet verder beschreven, maar krijgt veel aandacht in de interne sturing van de NVWA.

1.4.1 Risicogericht

Bij de uitvoering van haar taken dient de NVWA in de dagelijkse praktijk vele keuzes te maken. Wat willen we bereiken, wat moet daarom worden opgepakt en met welke intensiteit? Welke effecten zijn na evaluatie zichtbaar en wat daarmee te doen? Het afwegen van deze risico's vindt plaats op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Daarbij dient in ogenschouw genomen te worden dat het aantal risico's in de regel veel groter is dan de beschikbare capaciteit van de NVWA.

Het managen van risico's, de grondslag voor het operationaliseren van de handhaving, is dus essentieel. Die inrichting is gebaseerd op de volgende elementen:

- heldere handhavingsdoelen per domein: wat moet worden bereikt?
- welke zijn de risico's in dit domein en wat is het niveau van naleving?
- afstemmen van de handhavingaanpak op doelen en risico's (zie hierna)
- evalueren
- bijsturen

Dit proces noemt de NVWA handhavingsregie. Dit is een uniform proces waarmee de in de NVWA in alle domeinen de gewenste kwaliteit en eenduidigheid kan leveren. In 2011 is de NVWA gestart met het ontwikkelen van één set aan instrumenten die hiervoor organisatiebreed kan worden ingezet. Eind 2012 wordt in alle domeinen aan de hand van één gestructureerd en geüniformeerd proces van handhavingsregie gewerkt.

De begrippen systeemtoezicht, tweedelijns toezicht en horizontaal toezicht worden op dit moment niet in alle domeinen uniform toegepast. In 2012 wordt dit bij de NVWA geüniformeerd.

Regelmatig stelt de NVWA vast in hoeverre de ingezette handhavingmethoden en -instrumenten succesvol zijn geweest met betrekking tot de realisatie van de beoogde beleid- en handhavingsdoelen, volgens één model van effectmeting.

Onderwerp	Resultaat 2012
handhavingsregie	Werkwijze handhavingsregie is in alle domeinen uniform doorgevoerd.
systeemtoezicht, tweedelijns toezicht, horizontaal toezicht	Toepassing van deze handhavingsinstrumenten zijn uniform doorgevoerd in alle domeinen, betrokken medewerkers zijn opgeleid en kwaliteit van toepassing is geborgd.
effectmeting	De NVWA voert in 2012 in minimaal tien domeinen volgens één model een effectmeting uit en neemt de resultaten mee in de bepaling en evaluatie van de handhavingsdoelstellingen met beleid.

Daarnaast werkt de NVWA in 2012 verder aan de verbinding met de beleidscyclus van de ministeries van EL&I en VWS. Daarin zijn twee speerpunten benoemd. Het eerste betreft het opstellen van operationele handhavingsdoelstellingen per domein. Op dit moment zijn deze doelstellingen vaak nog in algemene termen beschreven. In 2012 wil de NVWA, samen met beleid deze concreter en scherper vaststellen en vastleggen in het meerjarenplan en de jaarschijven.

Het tweede speerpunt betreft de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van regelgeving. Vernieuwing van handhaving krijgt deels ook gestalte door samen met beleid te beoordelen of bestaande wetten en regels effectief ook uitvoerbaar en handhaafbaar zijn. De NVWA gaat hier in 2012 met de beleidsdirecties van EL&I en VWS naar kijken. Voor nieuwe regelgeving wil de NVWA samen met beleid besluiten over de wijze van toepassing van een instrument als de Handhaafbaarheid Uitvoerbaarheid Fraudegevoeligheid (HUF) toets. Voor bovengenoemde speerpunten werkt de NVWA intensief samen met de beleidsdirecties.

Onderwerp	Resultaat 2012
handhavingsdoelstellingen	In samenspraak met het beleid verwoordt de NVWA in elke divisie in minimaal één domein de operationele handhavingsdoelstellingen en maakt afspraken over de verantwoording. Deze doelstellingen worden weergegeven in gewenste naleefniveaus of andere effectindicatoren.
regelgeving	Er is een inventarisatie uitgevoerd van goede voorbeelden voor het adviseren aan het beleid over de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van bestaande en nieuwe regelgeving.

Bedrijfsgericht inspecteren

De structuur en inrichting van de NVWA is ontworpen om een bedrijfsgerichte werkwijze in te kunnen voeren. Dit moet er toe leiden dat toezicht slim wordt gecombineerd. Bedrijfsgericht inspecteren leidt tot vermindering van de ervaren toezichtlast door bonafide bedrijven.

Een bedrijfsgerichte werkwijze draagt bij aan een integraal beeld van de naleving door bedrijven. In plaats van het uitgangspunt van één wettelijke kader baseert de NVWA zich op alle relevante op een bedrijf van toepassing zijnde wetten en regels. Deze kanteling is alleen mogelijk als inspecteurs zich specialiseren naar bedrijfstype, als de kennis van risico's en naleefgedrag in de domeinen actueel en beschikbaar is en als ondersteunende processen (onder andere planning) en systemen ook op deze manier zijn ingericht. In 2012 werkt de NVWA verder aan deze kanteling, die naar verwachting meerdere jaren in beslag neemt. Het streven is om in twee jaar alle inspecteurs opgeleid te hebben door de eigen Inspectieacademie in dit verbrede specialisme. Ter illustratie kan het voorbeeld dienen van een meststoffencontroleur die werkzaam was in de voormalige AID en die is geplaatst in de divisie Landbouw & natuur en daar functioneert in een bedrijfsgericht team als inspecteur Grazers. De benodigde wets- en sector kennis doet hij op door een zogenaamde kopstudie aan de Inspectieacademie te volgen.

Onderwerp	Resultaat 2012
bedrijfsgericht werken	De NVWA werkt de bedrijfsgerichte werkwijze uit in generieke procesbeschrijvingen, stelt de criteria vast wanneer bedrijfsgericht werken wel en wanneer niet toepasbaar is en formuleert het plan van aanpak voor de implementatie van de randvoorwaarden om bedrijfsgericht te kunnen inspecteren.
Inspectieacademie	Het opleidingscentrum van de NVWA beschikt over leercurriculum per specialisme voor inspecteurs per april 2012. Eind 2012 is 40% van alle inspecteurs bezig met de opleiding of heeft deze afgerond.

Horizontaal toezicht

Grote groepen bedrijven houden zich aan wet- en regelgeving. De NVWA wil deze bedrijven ruimer baan verlenen. Uitgangspunt blijft altijd dat de voedselveiligheid, productveiligheid, diergezondheid en -welzijn en de plantgezondheid zijn geborgd.

Een aantal (groepen en/of ketens van) bedrijven hanteert een vorm van zelfregulering, bijvoorbeeld door de inzet van eigen kwaliteit-, veiligheid- en controlesystemen. Ook wordt bij een aantal (groepen of ketens van) bedrijven het primaire toezicht uitgevoerd door een andere toezichthouder dan de NVWA.

De NVWA vertrouwt bij bonafide bedrijven op deze vormen van procesbeheersing en zoekt daarbij actief naar samenwerking met betreffende bedrijven en/of branches c.q. de betreffende primaire toezichthouders. De NVWA houdt zicht op de effectiviteit van deze systemen door systeemtoezicht en tweedelijns toezicht.

Verregaande afspraken over de samenwerking (horizontalisering van toezicht) worden in een convenant vastgelegd, waarbij aandacht is voor wederzijdse belangen. Wederzijds vertrouwen en een open en transparante opstelling zijn daarbij cruciaal. Het betekent dat toezicht bij de betreffende bedrijven en instellingen wordt versoberd of achterwege kan blijven. Vormen van monitoring (bijvoorbeeld steekproeven) blijven mogelijk en soms zelfs noodzakelijk. De NVWA borgt Ook hier geldt dus dat de NVWA zicht houdt op de effectiviteit (reality checks).

De NVWA zet in op toepassing van deze toezichtsvorm. In 2011 werd al een aantal convenanten afgesloten, onder andere met de overkoepelende organisatie voor de kinderboerderijen en met een internationale speelgoedproducent.

Onderwerp	Resultaat 2012
horizontaal toezicht	De NVWA sluit in 2012 met minimaal 20 bedrijven of groepen van bedrijven een convenant af op basis van horizontaal toezicht.

1.4.2 Kennisgedreven

Risicogericht werken vereist van de NVWA dat het beschikt over de actuele kennis van de risico's per domein en het nalevinggedrag van bedrijven. Dit stelt eisen aan de informatievoorziening. De ontwikkelingen op dit gebied bieden mogelijkheden om bovenstaande intelligentie op te bouwen vanuit meer bronnen dan louter de vergaarde data bij inspecties. Het gaat hier bijvoorbeeld om beschikbare data uit toegang tot proces- en productiegegevens, van camera's voor toezicht op afstand, van weeglussen, van externe databanken als VoedselKetenInformatie, IKB systemen, welzijnsparameters vleeskuikens (via de Dienst Regelingen), etc. Hiervoor dient de organisatie toegerust te zijn met mensen en middelen die de analyse van deze bronnen kunnen uitvoeren en zo intelligentie op kunnen bouwen om strategische/tactische keuzes en/of voorspellingen in de operationele handhavingpraktijk voor te bereiden.

De NVWA staat aan het begin van deze ontwikkeling. De verwachting is dat de NVWA drie tot vijf jaar nodig heeft om de kennis en vaardigheden uit te bouwen en de onderliggende processen en de informatie-architectuur te implementeren. In 2012 is het ontwerp hiervoor afgerond en ligt er een meerjarenplanning voor deze implementatie.

Onderwerp	Resultaat 2012
informatiebehoefte	Elk domein heeft in beeld gebracht welke databronnen nodig zijn voor informatiegestuurd toezicht en hoe deze kunnen worden ontsloten. Op basis hiervan wordt een compleet overzicht gemaakt voor de NVWA.
informatievoorziening	Er wordt een plan opgesteld over hoe de beschikbare informatie geanalyseerd gaat worden, welke methoden, welke tools en welke kennis daarvoor nodig is. In de tweede helft van het jaar op basis van twee pilots wordt dit plan verder uitgediept. Er is een programma van eisen over beschikbaarheid en toegankelijkheid van de informatie. Waar nodig worden eind 2012 afspraken met informatieleveranciers gemaakt.
kennisopbouw	Elke divisie beschikt over meerdere medewerkers die voldoende kennis en expertise hebben om data op te waarden tot intelligence en zijn opgeleid om deze informatie bruikbaar te maken voor handhaving en beleid.

De toekomstvisie rust op de eigen verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven en consumenten in het borgen van de veiligheid van voedsel- en consumentenproducten, de diergezondheid en het dierenwelzijn en het natuurbehoud.

1.4.3 Samenwerkend

De toekomstvisie rust op de eigen verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven en consumenten in het borgen van de veiligheid van voedsel- en consumentenproducten, de diergezondheid en het dierenwelzijn en het natuurbehoud. De NVWA opereert vanuit dat gedeelde belang en zoekt nadrukkelijk de samenwerking. Dit versterkt de effectiviteit van handhaving en vermindert de toezichtslasten voor bedrijven. De NVWA spant zich in om met het bonafide bedrijfsleven allianties te creëren.

Eén van de middelen die het daarvoor inzet zijn klankbordgroepen. Bij het starten van de tijdelijke werkgroepen van de nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit in 2010 is de strategische klankbordgroep van de oude VWA verbreed naar alle domeinen. De strategische klankbordgroep komt enkele malen per jaar bij elkaar. Hierin treffen vertegenwoordigers vanuit alle sectoren en de NVWA elkaar. De NVWA zet dit initiatief voort en breidt deze uit met periodieke bijeenkomsten met sectorklankbordgroepen. De focus van deze groepen is hoe de samenwerking te intensiveren om naleving in de betreffende sector op een hoger niveau te krijgen.

Onderwerp	Resultaat 2012
klankbordgroepen	De NVWA heeft geborgd dat het op structurele basis met vertegenwoordigers van de sector in gesprek is over mogelijkheden van verhogen van nalevingsgedrag. De eerste klankbordgroepen komen in het eerste kwartaal bij elkaar.

Samenwerking consumenten

Het bewust maken van de eigen verantwoordelijkheid van consumenten in het borgen van de veiligheid krijgt de komende jaren meer aandacht. De NVWA geeft hen de informatie die het mogelijk maakt om keuzes te maken en zo die eigen verantwoordelijkheid te nemen. Dat doet de NVWA al door consumenten te informeren over risico's, gekoppeld aan een handelingsperspectief. In de visie van de NVWA wordt dit handelingsperspectief vergroot door het oordeel over de naleving, op sectorniveau én uiteindelijk ook op bedrijfsniveau, openbaar te maken. Technologische ontwikkelingen maken het mogelijk dat dergelijke informatie te allen tijde beschikbaar is voor consumenten. Juist ook op de momenten dat zij op het punt staan keuzes te maken, bij de aanschaf van producten of de keuze voor een restaurant bijvoorbeeld. In de paragraaf Beïnvloedend wordt hier op terug gekomen.

De samenwerking met burgers en consumenten gaat echter verder dan informatie verstrekken. Andersom verschaft de consument de NVWA informatie. Bijvoorbeeld in de vorm van klachten en van signalen over onveilige situaties. De NVWA beschikt over één centraal meldpunt voor bedrijven en consumenten voor dergelijke boodschappen. Sociale media als Facebook en Twitter worden als communicatiemiddel in de samenleving bovendien steeds belangrijker. De NVWA speelt op deze ontwikkeling in door in 2012 het gebruik van digitale media te intensiveren.

Onderwerp	Resultaat 2012
sociale media	De NVWA formeert een multidisciplinair team dat de ontwikkeling en het gebruik van digitale media gaat aanjagen. Het is verantwoordelijk voor de implementatie van de 'digitale voelspriet', onderzoekt mogelijkheden voor 'apps', richt de digitale 'oog en oor' functie in en borgt toegankelijke en begrijpelijke informatie via digitale kanalen.

Dienstverlening en het Bewijs van Goede Dienst

Bedrijven hebben te maken met complexe regelgeving. Eén van de middelen om naleving te verhogen is het bieden van een hoog niveau van dienstverlening door de NVWA. Dienstverlening is in dit verband een breed begrip. Ook het uitvoeren van het primair proces is in basis dienstverlenend richting de samenleving, inclusief de onder toezichtgestelde organisaties.

Dienstverlening is één van de handhavingmethoden van de NVWA. Dienstverlening en toezicht staan nadrukkelijk met elkaar in verbinding. Maar vooral de wijze waarop de NVWA de taken uitvoert.

Korte verwerkingstijden bij fysieke controles, korte reactietijden op verzoeken, verminderen van de ervaren toezichtlast, et cetera zijn belangrijke uitingsvormen van dienstverlening. Het is voor de NVWA van belang te weten en te volgen hoe dat niveau van dienstverlening wordt gepercipieerd. Eén van de instrumenten daarvoor is het Bewijs van Goede Dienst. Dit is een certificaat, uitgereikt door de Regiegroep Regeldruk, waarop – volgens een vast normenkader voor bedrijven - de resultaten van de dienstverlening aan ondernemers door de betreffende overheidsorganisatie zichtbaar vermeld staan. De NVWA breidt de pilot van 2011 uit in 2012 naar meerdere domeinen. In samenwerking met de Inspectieraad wordt gewerkt aan een benchmarkinstrument op dit gebied. Verder houden de gezamenlijke Rijksinspecties in 2012 een klanttevredenheidsonderzoek.

Ook van de kant van consumenten is het voor de NVWA nuttig en noodzakelijk te kunnen volgen welk beeld zij van de NVWA hebben. Daarvoor ontwikkelt de NVWA in 2012 een indicator publiek vertrouwen, waarin ook de naamsbekendheid van de organisatie wordt betrokken. De indicator wordt voor het eerst in 2013 gepubliceerd.

Onderwerp	Resultaat 2012
bewijs van goede dienst	De NVWA heeft in 2012 in minimaal drie domeinen het Bewijs van Goede dienst uitgereikt gekregen.
indicator publiek vertrouwen	De NVWA beschikt eind 2012 over een indicator waarmee publiek vertrouwen kan worden gemeten, voor het eerst in 2013.
tevredenheid geleverde diensten (onderzoek)	De NVWA meet samen met de andere inspecties de tevredenheid van het bedrijfsleven over haar functioneren en gebruikt deze informatie om haar relatie met de klant bij te sturen.

Samenwerking met andere inspecties en overheden

De NVWA steekt als één van de grote Rijksinspecties veel energie in de samenwerking met de andere Rijksinspecties. Dit vindt plaats in de Inspectieraad. De NVWA participeert actief in de uitvoering van het meerjarenprogramma 2011-2014 van de Inspectieraad. De NVWA is portefeuillehouder voor de programma's Horizontaal- en systeemtoezicht, Internationalisering en het programma Dienstverleningen.

Het kabinet heeft besloten tot invoering van de Inspectievakantie. Dat betekent dat een bedrijf bij aantoonbaar goede naleving niet meer dan twee keer per jaar wordt bezocht. Uitzonderingen zijn: hogere bezoekfrequentie vanwege nationale of EU wet- en regelgeving, bedrijven met of in een branche met een verhoogd risico en indien calamiteiten of incidenten dit vergen. De NVWA heeft deze inspectievakantie inmiddels ingevoerd. De volgende fases betreffen een inspectievakantie voor alle Rijksinspecties en voor Rijksinspecties en andere overheden gezamenlijk. Voor het realiseren hiervan is het noodzakelijk dat er tussen rijk en de andere bestuurlagen afspraken zijn over de uitvoering. De NVWA levert, in de gezamenlijkheid van de Inspectieraad, vanuit haar ervaring met projecten die gezamenlijk met mede overheden zijn uitgevoerd een bijdrage aan dit proces.

Onderwerp	Resultaat 2012
Inspectievakantie	De NVWA werkt samen met de Rijksinspecties en andere overheden aan de invoering van deze norm over inspecties heen.

1.4.4 Beïnvloedend

Het werkveld van de NVWA beslaat grofweg 300.000 bedrijven. Een groot deel daarvan neemt uit eigen beweging de verantwoordelijkheid als het gaat om naleving van wet- en regelgeving. Daartoe kan een bedrijf verschillende redenen hebben. Bijvoorbeeld vanuit de eigen waarden van de ondernemer. Ook de economische rationaliteit van de bedrijfsvoering kan een motivator zijn. Continuïteit van het eigen bedrijf, de branche of het breder economisch perspectief van Nederland is dan de drijfveer.

De NVWA wil in haar werkmethodeken bevorderen dat ondernemingen zelf hun verantwoordelijkheid nemen. Dit krijgt bijvoorbeeld vorm door naast vormen van toezicht in te zetten op het beïnvloeden van het gedrag van bedrijfsleven en consumenten. De NVWA wil die invloed vergroten door de komende jaren veel meer naar

buiten te treden met haar oordeel. Dan gaat het niet alleen om slechte nalevers, maar juist ook om te laten zien welke bedrijven wet en regelgeving wel goed naleven.

De NVWA heeft hierbij het oog op een beïnvloedingsmechanisme waarbij consumenten en bedrijven kunnen zien hoe het met de veiligheid bij een ondertoezichtgestelde staat. Een dergelijk systeem beloont goede ondernemers en spoort ondernemers die het minder goed doen aan. Daarmee kunnen zowel consumenten als bedrijven die opereren in dezelfde waardeketen, hun voordeel doen bij het maken van hun keuzes. Dit sluit aan bij het kabinetsbeleid om als overheid terug te treden waar dat kan. Een dergelijk systeem prikkelt ondernemers om de naleving als prioriteit te blijven zien. In omringende landen als het Verenigd Koninkrijk en Denemarken wordt een dergelijke systematiek al in bepaalde sectoren (bijvoorbeeld horeca) toegepast. De NVWA wil in samenwerking met brancheorganisaties dit in Nederland ook gaan opzetten.

Onderwerp	Resultaat 2012
publiceren oordeel	De NVWA ontwerpt in samenwerking met brancheorganisaties een systematiek om het oordeel over bedrijven aangaande de naleving van wet- en regelgeving openbaar te maken. Het streven is om met minimaal drie brancheorganisaties hiervoor een pilot op te zetten. De NVWA en Koninklijke Horeca Nederland hebben in 2011 de afspraak gemaakt dat in deze sector de eerste pilot plaatsvindt.

Interventiebeleid

De NVWA uniformeert in 2012 de systematiek voor het harder aanpakken van (notoire) niet-nalevers. Dit interventiebeleid van de NVWA beschrijft de lijn die wordt toegepast om bij niet-nalevingssituaties de betreffende ondernemers er toe te bewegen deze situatie te doen opheffen. Uniformiteit en transparantie zijn daarbij belangrijke randvoorwaarden. De invloed hiervan gaat verder dan het borgen van de consistentie van te nemen maatregelen. Er gaat tevens een 'afschrik' effect van uit, zowel naar de betreffende overtreder als naar zijn (directe) omgeving (zie ook volgende paragraaf). Bovendien wil de NVWA ook de mogelijkheden benutten om overtreders het verkregen economisch voordeel te ontnemen. Hierin wordt de positie van de NVWA in het opleggen van boetes meegenomen.

Onderwerp	Resultaat 2012
interventiebeleid	De NVWA formuleert de strategie op het 'Hard waar het moet' element van de handhavingsaanpak en stelt het interventiebeleid vast.

Handhavingscommunicatie

Hieronder schaarde de NVWA alle communicatie die de naleving van wet- en regelgeving bevordert. Deze vorm van communiceren draagt in het primair proces bij aan de realisatie van de handhavingsdoelstelling, door het nalevinggedrag te beïnvloeden. Uiteraard is deze beïnvloeding succesvoller naarmate deze is gebaseerd op de kennis en oorzaken van het nalevingsgedrag. Handhavingscommunicatie krijgt de komende jaren een prominentere plaats binnen de handhaving en wordt vaak ingezet in combinatie met andere methoden. Van zacht (dienstverlening) tot hard (opsporing). Ook kan deze methode zelfstandig worden ingezet, zoals bij openbaarmaking van het oordeel over de naleving van bedrijven en publicatie van onderzoeksresultaten. De NVWA brengt handhavingsactiviteiten en resultaten actief naar buiten door:

- acties en controles vooraf aan te kondigen
- positieve 'feedback' geven aan bedrijven en burgers
- achteraf publiciteit geven aan controles, controleresultaten en oplegde sancties
- publiciteit over methodes van bestrijding van ontduiking en niet-naleving in het algemeen.

Onderwerp	Resultaat 2012
handhavingscommunicatie	Handhavingscommunicatie is in elk domein operationeel als methode in de handhavingsaanpak.

1.5 De samenvatting – Op weg naar ‘De staat van..’

‘De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) bewaakt de veiligheid van voedsel en consumentenproducten, de gezondheid van dieren en planten, het dierenwelzijn en handhaaft de natuurwetgeving.’

De eigen verantwoordelijkheid van bedrijven en consumenten staat hierbij centraal. Het uitgangspunt is vrijwillige naleving, vanuit het vertrouwen en het besef dat het bonafide bedrijfsleven een eigen intrinsieke drijfveer heeft om regels goed na te leven. Vertrouwen, tenzij. Tegen bedrijven die de regels overtreden treedt de NVWA hard op, harder dan men tot nu toe gewend was.

Zacht waar het kan, hard waar het moet, gericht op het bevorderen van de naleving. De NVWA legt de komende jaren veel meer accent op zichtbaarheid en transparantie. Door oordelen openbaar te maken stimuleert de NVWA de borgingsmechanismen, in samenwerking met de sectoren. Door middel van het regelmatig publiceren van haar oordeel, op sector- én op termijn ook op bedrijfsniveau, faciliteert de NVWA bedrijven en consumenten om zelf verantwoordelijkheid te nemen.

De NVWA stelt zich ten doel om de komende jaren jaarlijks te rapporteren over de veiligheid van voedsel en consumentenproducten, de gezondheid van dieren en planten, het dierenwelzijn en natuurbehoud in de vorm van een zogenaamde ‘De staat van...’:

- voedselveiligheid
- productveiligheid
- diergezondheid
- dierenwelzijn
- plantgezondheid
- natuur¹

Deze publicatie bouwt de NVWA op aan de hand van een set van indicatoren, waaronder naleefniveaus. Het is de bedoeling om de eerste integrale publicatie op minimaal één van de werkerreinen uit de missie in 2013 uit te brengen.

Vooruitlopend op deze ontwikkeling zijn de resultaten die de NVWA wil bereiken in 2012 in de diverse werkerreinen in hoofdstuk 2 geordend naar deze ‘Staat van...’ werkerreinen uit de missie.

Onderwerp	Resultaat 2012
‘De staat van...’	De NVWA verzamelt in 2012 voor elk van de domeinen gestructureerd informatie opdat in de jaren na 2012 voor alle hoofddomeinen ‘De staat van...’ kan worden uitgebracht.

¹ Bij dit hoofddomein past de kanttekening dat het begrip ‘natuur’ moet worden beperkt tot die onderdelen waar de NVWA toezicht op houdt.

2

De resultaten
van handhaving
in 2012

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat de resultaten die de NVWA boekt in 2012 op de terreinen van voedselveiligheid, de veiligheid van consumentenproducten, diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en natuurbehoud. De NVWA baseert deze op een meerjarig kader dat jaarlijks in samenspraak met de beleidsdirecties van EL&I en VWS wordt bijgesteld. De resultaten voor het eerstvolgende jaar worden vastgelegd in dit jaarplan. Dit meerjarig kader omvat de vertaling van de beleidsdoelen naar handhavingdoelen en een concrete aanpak voor het eerstvolgende jaar. In samenspraak met de beleidsdirecties zijn deze werkterreinen ondergebracht in 23 subdomeinen. Deze worden hierna geordend naar de zes hoofddomeinen die in de missie van de NVWA zijn genoemd.

Veiligheid in de voedselketen

- vleesketen en voedselveiligheid
- visketen
- industriële productie
- dierlijke bijproducten
- diervoeders
- bijzondere eet- en drinkwaren
- horeca en ambachtelijke productie
- pathogene micro-organismen en non-alimentaire zoönosen

Productveiligheid

- productveiligheid

Diergezondheid

- diergezondheid
- levende dieren
- diergeneesmiddelen

Dierenwelzijn

- dierenwelzijn
- dierproeven

Plantgezondheid

- gewasbescherming
- fytosanitair
- meststoffen

Natuur

- natuur

Naast deze werkterreinen zijn er ook enkele domeinen die dwars door sectoren lopen of die niet onder bovengenoemde hoofddomeinen zijn te scharen. Dit zijn:

- export
- import
- alcohol en tabak

Tot slot zijn er drie domeinen die betrekking hebben op de uitvoeringstaken van de NVWA:

- Cross Compliance
- grondgebonden subsidies
- Eu subsidies en nacontroles

Hieronder zijn de subdomeinen geordend naar bovenstaand principe. Elke paragraaf bevat vervolgens de resultaten in 2012 die het meest van belang zijn voor het realiseren van de meerjaren strategie en geeft daar een toelichting op (accenten in handhaving).

2.2 Veiligheid in de voedselketen

2.2.1 Vleesketen en Voedselveiligheid

Het domein Vleesketen en voedselveiligheid heeft betrekking op EG-erkende bedrijven in het eerste stadium van de productie, verwerking en distributie van vlees. Het betreft diverse soorten vlees: van landbouwhuisdieren, pluimveevlees en vlees van gehouden en vrij wild. Over het algemeen is het beleid gericht op een kwalitatief hoogwaardig voedselaanbod en consumptiepatroon in Nederland en Europa. Veilig voedsel voor de consument speelt daarbij een essentiële rol.

De NVWA is verantwoordelijk voor de levende en geslachte keuring in slachthuizen en houdt toezicht op de staat van onderhoud van bedrijven (EG erkenning) en op de processen die daar in het kader van de voedselproductie plaatsvinden (HACCP). Keuring en toezicht zijn retribueerbare activiteiten.

Het toezicht in slachthuizen wordt steeds meer risicogericht uitgevoerd door een ketengerichte benadering. Hierbij wordt gebruik gemaakt van informatie uit de eerdere fase in de keten (veehouderij), de zgn. Voedsel Ketten Informatie (VKI).

In dit domein is de ambitie geformuleerd om in 2015 te komen tot een reductie van de toezichtlasten voor het bedrijfsleven van 25 %.

Resultaten

- Een afgeronde pilot op het grootste varkensslachthuis in Europa waarbij met het systeem Continuous Control Monitoring (CCM) en vernieuwend toezicht een bijdrage wordt geleverd aan de per 2015 te bereiken vermindering van de toezichtlasten met 25%.
- Een uitgevoerde pilot in de kalverketen en de pluimveeketen om het toezicht te vernieuwen en de toezichtlasten te verminderen. Deze pilots zijn onderdeel van het programma Vermindering Regeldruk.

Accenten in handhaving

In 2012 voert de NVWA een praktijkproef uit op het grootste varkensslachthuis in Europa waarbij gebruik wordt gemaakt van het middel CCM. Dit resulteert naar verwachting in een nieuw toezichtmodel, dat in de jaren daarna op meerdere locaties in het domein kan worden geïmplementeerd.

Ook in de kalverketen voert de NVWA in 2012 een pilot uit op dit vlak in één of meerdere kalverslachthuizen met als doelstelling om door digitalisering de levende keuring anders in te richten en efficiënter te maken.

In de pluimveeketen voert de NVWA een pilot uit op twee middelgrote en twee kleine pluimveeslachthuizen. Doelstelling is om een deel van de werkzaamheden risicogebaseerd uit te laten voeren door een officiële assistent onder verantwoordelijkheid van de officiële dierenarts op afstand. In een wetenschappelijke studie wordt vastgesteld of een aantal bovenwettelijke maatregelen uit het private IKB systeem samen met de vernieuwde inzet van de NVWA tot een verhoging van de voedselveiligheid kan leiden. Naar verwachting zijn in 2012 de eerste rapportages te verwachten. De Europese Commissie hecht groot belang aan deze pilot, waarvoor notificatie is verkregen (toestemming 27 lidstaten).

In 2012 verschuift het accent voor systeemtoezicht meer naar middelgrote en kleine slachthuizen en iets minder naar de grote slachthuizen. Dit als resultaat van de nulmeting uitgevoerd bij de middelgrote en kleine slachthuizen landbouwhuisdieren ter beoordeling van de naleving bij deze bedrijven.

Daarnaast wordt in 2012 in verband met de kans op niet naleving van de VKI verplichtingen bij sommige diersoorten extra toezicht gehouden.

Sjoemelen met vlees levert potentieel grote risico's voor de voedselveiligheid. De hoge prioriteit die aan dit thema in het handhavingsarrangement 2011 van EL&I, FP en NVWA is toegekend geldt ook voor 2012. De IOD kiest voor een focus op het omkatten van petfood (C-3 materiaal) naar humaan en naar de handel in partijen 'fout' vlees. De inzet resulteert in 2012 in een Criminaliteitsbeeld analyse, een strategische analyse gekoeld en bevroren vlees en een versterking van de informatiepositie. Tenminste één (middel)zwaar opsporingsonderzoek op dit domein wordt gestart.

In 2012 verschuift het accent voor systeemtoezicht meer naar middelgrote en kleine slachthuizen en iets minder naar de grote slachthuizen.

2.2.2 Visketen

Een duurzame en voedselveilige visketen is de doelstelling van dit domein. Toezicht op de vangstregistratie, op technische maatregelen voor visvangst en op quota voor aanlanding is belangrijk voor de duurzaamheid van de visbestanden en behoud van biodiversiteit. Bij vervoer, handel en verwerking is het toezicht, zowel voor importen uit derde landen als EU, gericht op traceerbaarheid. Onder coördinatie van European Fisheries Control Agency (EFCA) en de Europese Commissie werken de EU lidstaten, in het kader van Joint Deployment Programmes, zowel op strategisch als operationeel niveau intensief samen. Het toezicht is sterk internationaal georiënteerd. Met autoriteiten van derde landen, zoals Noorwegen, Rusland, Mauritanië en Marokko wordt in het kader van tegengaan van 'Illegal Unreported and Unregulated (IUU)' visvangst als vlagstaten en kuststaten samengewerkt. Ook nationaal wordt met name voor duurzaamheid veel samengewerkt met andere handhavers (Kustwacht, politie en groene BOA's). De inzet voor voedselveiligheid heeft betrekking op aanlandingskeuringen, erkenning en registratie van vaartuigen en bedrijven, systeemtoezicht bij bedrijven én op de afgifte van exportcertificaten.

Resultaten

- Controles en verificaties bij vlagstaten van IUU vangstcertificatensysteem, inclusief nieuwe taken ten aanzien van specifieke soorten, zijn volledig ingeregeld om de handelsstroom van illegaal gevangen vis van derde landen naar de Europese markt tegen te gaan. Met betrekking tot blauwintonijn is ook de controle op de interne markt ingeregeld.
- Toezicht op de verplichtingen voortvloeiend uit de nieuwe visserijcontroleverordening is ingeregeld en vindt plaats conform de eisen.
- De verplichting van het elektronisch logboek (Electronic Reporting System (ERS)) voor alle vissersvaartuigen boven de 15 meter is in 2012 volledig operationeel.
- In samenwerking met de KLPD en de regionale politie ontwikkelt de NVWA een vernieuwde landelijke aanpak van de visstropen in de kust- en binnenwateren.
- De NVWA stelt op basis van een steekproef een nalevingsbeeld op van kleine vissersvaartuigen (kleiner dan 12 meter), vissend met hengel of staand want.
- Op basis van monsteronderzoek wordt een beeld opgesteld over contaminanten in geïmporteerde kweekvis en de naleving van microbiologische normen voor gerookte vis en schaal- en schelpdieren.

Accenten in de handhaving

Belangrijke onderdelen van de implementatie van de nieuwe visserijcontroleverordening 1224/2009 en de uitvoeringsbepalingen 404/2011 zijn toezicht op de nieuwe weegverplichtingen met behulp van steekproefplannen, toezicht op traceerbaarheid en de toepassing van het puntensysteem voor serieuze overtredingen. Traceerbaarheid in de hele keten is in het kader van duurzaamheid een nieuwe verplichting. Afhankelijk van hoe de sector de traceerbaarheid gaat organiseren organiseert de NVWA het toezicht hierop. Begin 2012 stelt de NVWA de voorgeschreven nationale specifieke controleprogramma's (per herstelplonsoort) op. Met een aantal lidstaten, zullen waar dit het gezamenlijk toezicht kan versterken, gemeenschappelijke controleprogramma's worden opgesteld (zoals Frankrijk, Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Denemarken). De vereiste elektronische uitwisseling van data tussen lidstaten, Commissie en EFCA vindt plaats door middel van een beveiligde website.

De NVWA intensiveert in samenwerking met de Douane de check op traceerbaarheid bij binnenkomst. De verplichtingen ten aanzien van de specifieke soorten tonijn, zwaardvis en ijsheek (*Dissostichus* spp) worden hierin meegenomen. De NVWA neemt het voortouw bij de verdere ontwikkeling van de risicoanalyse van visstromen uit derde landen. Rapportages aan de Europese Commissie worden tijdig en volledig opgeleverd.

Met betrekking tot ERS – de elektronische logboekverplichting - heeft de NVWA haar eigen systemen volledig op orde en stabiel. Belangrijk onderdeel van de handhaving inzake bestaat in het begin van 2012 uit het geven van voorlichting en nalevingshulp aan de vissers die verplicht zijn om een elektronisch logboek bij te houden.

Voor het toezicht in de havens zet de NVWA mobiele aanlandingsteams in. De inzet wordt op basis van risicoprofielen gestuurd vanuit een centrale Visdesk. Deze Visdesk, die in 2012 operationeel wordt, verzamelt data over aanlandingspatronen, risicovolle vaartuigen, marktprijzen, veranderingen in omvang van stromen van verschillende vissoorten. Het Fishery Monitoring Centre in Echt vormt een belangrijke bron van informatie voor de Visdesk.

De NVWA draagt door middel van op risico-analyse gebaseerde handhaving bij aan de onderbouwing van het Nederlandse Cod Avoidance plan. En levert desgevraagd informatie aan voor de Europese Commissie.

De inzet voor visstropen ligt in 2012, conform toezegging aan de Tweede Kamer, op het zelfde niveau als van 2011. De NVWA ontwikkelt samen met andere handhavingpartners een landelijke aanpak. Regionale risicoanalyses leveren informatie op voor een 'intelligence-based' dadergerichte aanpak. Waar sprake is van stropende beroepvissers worden deze hard aangepakt, in overleg met EL&I worden bestuurlijke maatregelen opgelegd.

De NVWA houdt evenals in 2012 toezicht op de dioxine-gesloten gebieden voor de visvangst van aal en wolhandkrab en stelt een controleplan op voor de periodieke sluiting van de aalvisserij en voert deze controles uit in samenwerking met andere handhavingpartners.

Traceerbaarheid in de hele keten is in het kader van duurzaamheid een nieuwe verplichting. De NVWA organiseert het toezicht hierop.

Er zijn signalen van stelselmatige onderregistratie van vangsten door vissersvaartuigen kleiner dan 12 meter vissend met hengel of staand want. De soorten tong en kabeljauw zijn hierbij het meeste in het geding. De NVWA stelt in 2012 op basis van steekproefcontroles een nalevingsbeeld op en zal indien opportuun een advies uitbrengen voor wijziging van beleid en/of regelgeving.

In 2011 heeft de NVWA een signalering opgesteld over illegale verkoop van vis gevangen door sportvissers op zee. Als de regelgeving wordt aangepast (mogelijk komt er een baglimit) dan wordt dit beeld in 2012 herijkt. De handhavingaanpak wordt na wijziging van de regelgeving aangepast. In 2011 is een verbod op recreatief staand want in de Noordzeekustzone in werking getreden. De NVWA stelt in 2012 op basis van een steekproef een nalevingsbeeld op.

De NVWA neemt in 2012 het initiatief om in samenspraak met de visserijsector te bewerkstelligen dat de naleving verbetert, dat de cultuur binnen de sector meer gericht wordt op naleven van wet- en regelgeving.

De NVWA zet het toezicht op het motorvermogen in 2012 voort. In 2011 is een groot deel van de vloot projectmatig gecontroleerd, in 2012 wordt dit project afgerond.

Het accent voor voedselveiligheid ligt met name op het op correcte wijze afhandelen van meldingen en klachten, het verder inregelen van het risicogebaseerde toezicht (risicoprofielen, het toepassen van het interventiebeleid en op het verbeteren van de naleving van de hygiënevoorschriften). In 2012 wordt ten aanzien van de hygiënevoorschriften extra inzet gericht op de visafslagen. Onder meer door inzet van het instrument handhavingcommunicatie.

Daarnaast worden een aantal productgerichte monitoringsprojecten uitgevoerd, zoals: koolmonoxide en histamine in vis, contaminanten (bestrijdingsmiddelen, residuen van dierbehandelingsmiddelen etc.) in kweekvis uit import, species identificatie vis en visproducten en onderzoek naar het aanwezig zijn van levende parasieten in consumptievis.

2.2.3 Industriële productie

Het zwaartepunt in dit domein ligt op voedselveiligheid en monitoring en handhaving van contaminanten in levensmiddelen. Het toezicht richt zich op basisvoorwaarden, HACCP, microbiologische criteria, melden en traceren. Monitoring en handhaving van wettelijke limieten voor contaminanten richten zich op contaminanten (inclusief mycotoxinen), additieven, residuen van bestrijdingsmiddelen en de aanwezigheid van al dan niet toegelaten genetisch gemodificeerde organismen in levensmiddelen. Consumenten dienen te weten wat ze kopen, basissetikettering van producten (bijvoorbeeld het vermelden van allergenen) valt hier ook onder.

Het domein omvat productiebedrijven, importeurs, handelskantoren, opslag-, transport- en distributiebedrijven. Ook de hele keten van zuivel- en eiproduktiebedrijven valt hier onder. Het toezicht hierop wordt uitgeoefend door het Centraal Orgaan voor Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel (COKZ) en het door het Controlebureau voor Pluimvee, Eieren en Eiprodukten (CPE). De NVWA voert hierover de regie.

Het toezicht op doorstraalde waren en de monitoring van radioactieve straling in voedingsmiddelen valt ook onder dit domein, evenals de inzet van de NVWA in het kader van het Nationaal Plan Kernongevallen.

Resultaten

- De NVWA brengt de naleving van de doelgroepen transporteurs en importeurs verder in beeld.
- Bij de reguliere controles ligt voor 2012 het accent op het verbeteren van de naleving van borging gevaren grondstoffen, microbiologische criteria, tracering en melden van onveilige levensmiddelen. In AGF sector wordt het gebruik van additieven en decontaminatiemiddelen in beeld gebracht.
- De NVWA treedt in 2012 harder op bij niet-nalevers van doelgroepen zoals kleine importeurs.
- Voorlichting en onderzoek in transportsector naar wisselende ladingen (levensmiddelen, diervoeders, dierlijke bijproducten, chemicaliën) gericht op verbeteren van de naleving van de transportvoorschriften.
- Rapportages over reguliere monitoring van contaminanten en radionucleïden. Specifieke aandacht voor het voorkomen van genetisch gemodificeerde pollen in honing.

Accenten in handhaving

In 2011 zijn de levensmiddelenproductiebedrijven op basis van de beschikbare informatie ingedeeld van een risicoprofiel voorzien. Voor 2012 worden de doelgroepen importeurs en transporteurs verder in beeld gebracht en ingedeeld. Op de erkende en geregistreerde bedrijven doet de NVWA in 2012 ongeveer 7.500 inspecties. De inzet is om alle producerende levensmiddelenbedrijven minimaal éénmaal per jaar te bezoeken. De aanpak van erkende en geregistreerde bedrijven wordt verder gelijkgetrokken. De 'hard waar het moet' aanpak wordt verbreed van de geregistreerde bedrijven naar de erkende bedrijven. Een van de projecten inventariseert de notenimporteurs die met regelmaat afwijkende producten importeren. Deze groep wordt bij niet-naleving harder aangepakt.

Ten aanzien van HACCP-controles wordt in 2012 het accent gelegd op borging van gevaren grondstoffen, traceren en melden van onveilige levensmiddelen en toepassing van microbiologische criteria. Dit om de bedrijven meer bewust te maken van belang van deze onderdelen voor de voedselveiligheid. Dit speelt vooral bij levensmiddelenproducenten, maar ook bij importeurs, handelaren en retailers spelen deze aspecten. Bij de importeurs wordt onder andere met behulp van boekhoudkundige controles onderzocht of en op welke wijze de bedrijven gevolg hebben gegeven aan hun verplichtingen naar aanleiding van een RASFF melding, met name corrigerende maatregelen. Voor de AGF sector wordt de naleving ten aanzien van het gebruik van additieven en verboden decontaminatiemiddelen verder in beeld gebracht. De resultaten worden voorgelegd aan de beleidsafdeling van VWS om het beleid in dezen verder duidelijk te krijgen.

Bij de reguliere controles ligt voor 2012 het accent op het verbeteren van de naleving van borging gevaren grondstoffen, microbiologische criteria, tracering en melden van onveilige levensmiddelen.

De implementatie van Vo. 2073 (microbiologische voorschriften) is in 2011 geëvalueerd. Op basis daarvan wordt de handhavingsaanpak en het interventiebeleid in 2012 aangepast. Dit resulteert ook in een aangepaste inspectiemethodiek en aandachtspunten ten aanzien van de implementatie van de Vo. 2073 (microbiologische voorschriften). Middels opleiding van de inspecteurs wordt de kwaliteit van inspecties verhoogd. Ook worden er ca. 3.500 microbiologische monsters bij productiebedrijven genomen ter controle op voedselveiligheids-criteria zoals beschreven in de Vo 2073.

Naast de reguliere monsternames en analyses op het terrein van residuen van bestrijdingsmiddelen, contaminanten (inclusief mycotoxinen), GGO's en radionucleïden (totaal ongeveer 7000 monsters) wordt naar aanleiding van een recente uitspraak van het Europese Hof onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van GGO-pollen in honing.

De monitoringsresultaten worden op de website van de NVWA gepubliceerd en opgenomen in de rapportages aan de Europese Commissie.

In samenspraak met de transportsector is een infoblad voor de transporteurs opgesteld om te bewerkstelligen dat de voorschriften die gelden voor transport van levensmiddelen beter worden nageleefd. Wisselende ladingen van levensmiddelen, diervoeders, dierlijke bijproducten en chemicaliën zijn niet geoorloofd. In de tweede helft van 2012 brengt de NVWA in beeld of de inzet van de brancheorganisaties verbetering heeft opgeleverd.

De nieuwe voedselinformatieverordening (etiketteringsverordening) is in 2011 goedgekeurd. Dit heeft consequenties voor de informatie op producten. Begin 2012 analyseert de NVWA welke wijzigingen doorgevoerd moeten gaan worden en vertaalt dit in voorlichting richting bedrijven en een nieuwe handhavingsaanpak.

In 2012 wordt het uitvoeren van kleine, beperkte projecten op het gebied van eerlijkheid in de handel (etikettering/fraude) gecontinueerd. Door de strategische inzet van handhavingscommunicatie wordt media-aandacht voor de resultaten gegenereerd. Zo gaat de NVWA bijvoorbeeld het gebruik van Stevia in levensmiddelen en de aanduidingen 'allergenen vrij' in beeld brengen.

De audit op de wijze waarop COKZ en CPE hun werkzaamheden uitvoeren wordt in het bijzonder gericht op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de afspraken gemaakt in hun respectievelijke jaarplannen.

2.2.4 Dierlijke bijproducten

Dit domein omvat veel verschillende bedrijven: bedrijven waar dierlijke bijproducten ontstaan, bedrijven die zich bezighouden met de verzameling, verwerking, handel en/of verwijdering hiervan én bedrijven die dierlijke bijproducten gebruiken voor bijvoorbeeld onderzoek.

Onzorgvuldig handelen of toepassen van dierlijke bijproducten kan grote consequenties hebben voor de gezondheid van mens of dier. Het toezicht door de NVWA moet voorkomen dat dierlijke bijproducten onjuist worden bewerkt en/of verkeerd worden toegepast. Daarnaast stijgt de aandacht voor duurzame toepassingen van dierlijke bijproducten (nieuwe verwerkingsmogelijkheden en daarmee nieuwe toepassingsmogelijkheden). Dit heeft consequenties voor de handhavingsinzet.

In de eerste helft van 2011 is nieuwe Europese regelgeving ingevoerd. Nog niet alle bedrijven hebben een erkenning of registratie conform de nieuwe regelgeving. De sector (delen daarvan) heeft het initiatief genomen om de achterban te informeren over de nieuwe voorschriften.

In 2012 wordt mogelijk de toepassing van diermeel in diervoeders verruimd. Dit heeft grote gevolgen voor de stromen diermelen en de handhavingsinzet hierop.

Resultaten

- In 2012 brengt de NVWA in het kader van borgen van stromen de naleving in beeld bij primaire bedrijven, diervoederbedrijven, in de diermeel-, vet- en transportsector en in het traject van slachterijen-opslagbedrijven.
- De notoire overtreders in de handel van diermeel en mest worden hard aangepakt.

Accenten in handhaving

De wijzigingen van de erkenningen en de registraties van de bedrijven, zoals transporteurs en handelaren, op basis van de nieuwe regelgeving wordt in 2012 afgerond. Naast het regulier toezicht op oorsprongbedrijven, erkende en geregistreerde bedrijven richt het toezicht bij de bedrijven zich op het borgen van stromen. Onder andere op basis van fysieke inspecties wordt voor de keten diermelen de handhavingsaanpak voortgezet. Daarnaast wordt, samen met het domein diervoeder, van de keten vetten een nalevingbeeld opgesteld.

Dit onderzoek omvat fysiek toezicht en laboratorium onderzoek.

De naleving in de transportsector wordt onderzocht en ook worden de stromen DBP van kleinere slachterijen naar opslagbedrijven in beeld gebracht. De groep van notoire overtreders in de handel voor diersmeel en mest worden hard aangepakt.

Op basis van data-analyse en fysieke inspecties brengt de NVWA de naleving van het aanbieden van kadavers van primaire bedrijven in beeld. Het handhavingstraject voor bewaartermijnen van kadavers bij pluimvee- en varkenshouders wordt voortgezet. Naar het verslepen van kadavers van de ene locatie naar de andere wordt onderzoek ingesteld.

De NVWA anticipeert op de verruiming van de toepassingsmogelijkheden van dierlijke bijproducten bijvoorbeeld bij het toestaan dat diersmeel in diervoeders verwerkt mogen worden.

De sector heeft een eigen verantwoordelijkheid voor de implementatie van de nieuwe regelgeving. Het stelt gidsen op voor goede praktijken en informeert actief de betrokken bedrijven. De NVWA ondersteunt dit proces onder meer door het op orde brengen van het internet dossier en het actief informeren van de sector over de nieuwe verordeningen.

In het kader van uniformering van de uitvoering van de eigen controles door exploitanten wordt in samenspraak met de sector (en) ingezet op het doen opstellen van Gidsen voor goede praktijken. Afhankelijk van de resultaten wordt het toezicht van de NVWA hierop afgestemd.

2.2.5 Diervoeders

Recente incidenten hebben laten zien dat diervoeders een belangrijke rol spelen in het produceren van veilige voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong, zoals vlees, melk en eieren. Ook kunnen incidenten in diervoeders leiden tot een grote economische schade in de agrarische sector, zoals bij de Duitse dioxinecrisis het geval was. Diervoeders worden in het algemeen samengesteld uit een breed en wisselend scala van grondstoffen. De grondstoffenhandel is een belangrijke schakel in de diervoederhandel en –productie. Naast reststromen uit de voedingsmiddelenindustrie, komen enorme hoeveelheden grondstoffen van elders uit de wereld. Maar ook de handelsstromen binnen de EU en binnen Nederland zijn groot.

Naast de producenten van grondstoffen én handelaren/transporteurs zijn ook de mengvoederproducenten en veehouders die zelf diervoer mengen en/of gebruiken schakels in de keten.

Resultaten

- In 2012 legt de NVWA de nadruk op het naleven van normen voor residuen van coccidiostatica en antibiotica in af te leveren eindproducten en het nemen van maatregelen ter voorkoming van kruiscontaminatie. Hierbij is ook aandacht voor de kruiscontaminatie van niet-toegelaten toevoegingsmiddelen in exportvoerders.
- Bij handelaren (met voorraad) en productiebedrijven (in het bijzonder bij voormengselbedrijven) wordt, gezien hun poortwachtersfunctie, in beeld gebracht of de etikettering van producten, die niet als diervoeder zijn geëtiketteerd of aangekocht, voldoen aan de voorschriften.
- De primaire bedrijven die zelf voormengels of additieven door de diervoeders mengen worden in beeld gebracht. Tevens worden met de IKB-systemen (Hygiëncodes) afspraken gemaakt voor betere naleving.

Accenten in handhaving

Bij mengvoederbedrijven die coccidiostatica en antibiotica verwerken (ongeveer 60) ligt bij de inspecties in 2012 de nadruk op het naleven van de normen voor residuen van coccidiostatica en antibiotica in af te leveren eindproducten en op het nemen van de noodzakelijke maatregelen om kruiscontaminatie (versleping) te voorkomen dan wel te reduceren. Deze bedrijven worden in 2012 twee keer geïnspecteerd, tenzij gebleken is bij voorgaande inspecties dat ze aan de gestelde eisen voldoen dan wel geen productie van antibiotica hebben. De overige erkende en geregistreerde productie- en opslaglocaties worden risicogestuurd geïnspecteerd. Bij de reguliere inspecties bij de productiebedrijven wordt gericht gekeken naar de eigen analyses van bedrijven en hun vervolgcycli bij afwijkingen. Bij handelaren, waarvan 50% geïnspecteerd wordt, wordt tevens gekeken of en op welke wijze de kwaliteit geborgd wordt van grondstoffen die oorspronkelijk niet als diervoeder in de handel zijn gebracht, (poortwachtersfunctie).

In beeld wordt gebracht of transporteurs voldoen aan de regelgeving. In twee periodes van twee weken wordt transport van diervoeders door heel Nederland onderzocht.

Bedrijven die handelen in vetproducten worden in de loop van 2012 erkenningsplichtig. Voorafgaand aan de definitieve erkenning worden de bedrijven twee maal gecontroleerd.

De primaire bedrijven die zelf voormengels of additieven door de diervoeders mengen moeten aan striktere hygiënevoorschriften voldoen dan niet-zelfmengers. De FVO heeft geconstateerd dat het toezicht hierop nog onvoldoende is. In overleg met de IKB-systemen (hygiëncodes) worden deze zelfmengers in beeld gebracht en worden afspraken gemaakt over het inregelen van het toezicht en het vergroten van de naleving. In dit verband wordt ook de omschakeling in de varkenssector (antibioticumtoediening via drinkwater, c.q. topdressing) geëvalueerd.

Recente incidenten hebben laten zien dat diervoeders een belangrijke rol spelen in het produceren van veilige voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong, zoals vlees, melk en eieren.

In het kader van het Nationaal Plan diervoeder worden ongewenste stoffen, genetisch gemodificeerde organismen en verboden materialen in diervoeders gemonitord. In 2012 worden ongeveer 2.600 monsters genomen. Afhankelijk van de bevindingen wordt hier gericht op gehandhaafd.

In het kader van de nieuwe marktverordening betreffende claims en etikettering worden bij ongeveer 300 bedrijven inspecties uitgevoerd op de etikettering. Hierbij ligt het accent op ziektekundige en antibioticum-claims. Tevens zullen op internet inspecties worden uitgevoerd. Bij handelaren (met voorraad) en productiebedrijven (in het bijzonder bij voormengselbedrijven) wordt toezicht gericht op kwaliteit en etikettering van producten, die niet als diervoeder zijn geëtiketteerd of aangekocht. In beeld wordt gebracht of deze bedrijven hun poortwachtersfunctie waarmaken.

Na aanleiding van door de FVO geconstateerde tekortkomingen wordt in 2012 het systeem van de importcontroles aangepast. Voor containergoederen (diervoeder) ondergaat, los van een risico-analyse, 5% van de containers (ongeveer 100) een O-controle bij binnenbrengen en 1% een materiële controle.

2.2.6 Bijzondere eet- en drinkwaren, inclusief claims

Dit domein betreft een breed scala aan producten, variërend van bijvoorbeeld sondevoeding tot ayurvedische kruidenpreparaten. Deze producten worden via vele kanalen aan de consumenten aangeboden. Daartoe behoort ook het internet.

Producten die claimen dat ze een bepaalde positieve bijdrage leveren aan de gezondheid van de consument vragen om gericht toezicht door de NVWA. Het onderzoek naar deze producten richt zich met name op de samenstelling (dosering en soort van ingrediënten) en juiste etikettering bijvoorbeeld de claims.

De claims op producten worden momenteel in Europees verband beoordeeld op de juistheid van de onderbouwing. Indien de onderbouwing niet voldoende is zijn de claims –na een overgangstermijn– niet meer toegelaten. In 2012 verlopen veel overgangstermijnen waardoor er veel claims van producten moeten verdwijnen.

In dit domein wordt gemonitord of de herformulering van producten naar een gezondere samenstelling (bijvoorbeeld zout- en vetzuursamenstelling) in de praktijk wordt doorgevoerd.

Resultaten

- Voor 2012 is handhaving van illegale verkoop van kruidenpreparaten met verstopte geneesmiddelen een speerpunt.
- De rol van de sociale media bij verkoop van producten wordt in beeld gebracht en de handhavingsaanpak wordt hier op aangepast.
- Onderzoek naar naleving door bedrijven die gevolg dienen te geven aan het verlopen van de overgangstermijnen van afgewezen claims. Waar nodig zal de NVWA strikt handhaven.

Accenten in handhaving

Naast het reguliere toezicht door middel van inspecties, monsternames en analyses ligt in 2012 het accent nog meer op een projectgewijze aanpak. Zo volgt de NVWA projectmatig de herformulering van levensmiddelen naar een gezondere samenstelling. Dit betreft onder meer zout- en vetzuursamenstelling. Dit geeft informatie ten behoeve van de Levensmiddelenbank (NEVO).

Ook in 2012 ligt de nadruk op de verdere implementatie van het toezicht op de claimverordening onder andere door het strikt handhaven van verlopen overgangstermijnen van gezondheidsclaims. Daarnaast wordt het gebruik van illegale voedingsclaims aangepakt, waarbij de focus in 2012 ligt op de zuivelproducten. Waar nodig wordt hard opgetreden.

De samenwerking met de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) wordt in 2012 verder geïntensiveerd op het gebied van het gezamenlijk toezicht op de Geneesmiddelenwet. Speerpunt voor 2012 is de illegale verkoop van kruidenpreparaten met farmaceutisch actieve stoffen.

Het toezicht op de webshops wordt verder geprofessionaliseerd door o.a. de inzet van het Internet Recherche Netwerk (IRN) en van (inter)nationale contacten. De verkoop via sociale media wordt in beeld gebracht en er zal een handhavingsaanpak hiervoor ontwikkeld worden.

De belangrijkste bevindingen van deze projecten worden gepubliceerd op de website van de NVWA ten behoeve van gerichte handhavingscommunicatie.

2.2.7 Horeca en ambachtelijke productie

Dit domein beschrijft de activiteiten die de NVWA uitvoert op het gebied van voedselveilige productie van eet- en drinkwaren bij vele verschillende soorten bedrijven. Deze bedrijven hebben gemeen dat ze voedsel bereiden en/of verhandelen direct aan de consument voor of bestemd voor directe consumptie. Het betreffen de horecaondernemingen, ambachtelijke producenten, zorginstellingen en retail.

Het toezicht richt zich voornamelijk op controle op de inrichting, hygiëne en de wijze van bereiden van de eet- en drinkwaren, de gebruikte productiesystemen en grondstoffen. De mix van handhavingsinstrumenten is gericht op het aanpakken van (notoire) overtreders, de continuering van voldoende tot goede naleefniveaus en op stimulering van eigen verantwoordelijkheid van bedrijven.

Resultaten

- Verhogen van de naleving van voedselveiligheidsvoorschriften.
- Aanpak plaagdierbeheersing en benodigde samenwerkingen met alle partijen in blauwdruk beschikbaar.
- Openbaarmaking controlegegevens formules en horeca-ondernemingen.
- Continuering en mogelijk uitbreiding samenwerking intern en met andere inspectiediensten gericht op toezichtslastvermindering.

Accenten in de handhaving

In deze sectoren treffen we bij een deel van de ondernemers relatief ernstige problemen aan, ondernemingen wisselen frequent van eigenaar en het effect van het toezicht voor de consument en de politiek is zeer tastbaar. Een teruggang in de bezoekfrequentie betekent een stijging van het risico voor voedselveiligheid. Een verdere vermindering van de capaciteit in 2012 op dit terrein zal deze risico's vergroten. Daarom wordt de beschikbare capaciteit blijvend effectief en efficiënt ingezet en wordt gestreefd naar een hoog naleefniveau van de betreffende doelgroepen.

Openbaarmaking wordt binnen dit domein in 2012 uitgerold tot alle controles in dit domein. Doel is de mate van naleving door bedrijven en de samenwerking met andere partijen te bevorderen en de keuzemogelijkheid voor de consument transparant te maken.

Plaagdieroverlast in Nederland is in 2010 in kaart gebracht. In 2011 zijn twee pilots gestart om in overleg met betrokken partijen te komen tot een algehele aanpak om dit probleem beheersbaar te maken. Deze samenwerkingen worden in 2012 gecontinueerd om uiteindelijk een werkbare blauwdruk op te leveren en uit te testen, volledig gericht op de beheersing van deze overlast.

2.2.8 Pathogene micro-organismen en alimentaire zoönosen

Blootstelling aan ziekmakende micro-organismen afkomstig van levende dieren vormt een belangrijk en groeiend gezondheidsrisico in Nederland. Het kan daarbij gaan om bekende of opduikende ziekten (emerging zoönosen). Het zoönosen beleid is gericht op bewaking en beheersing van agentia die een schadelijke invloed kunnen hebben op de gezondheid van de mens. Mede onder invloed van de ernstige voedselinfectie (STEC/EHEC) in mei 2011 in Duitsland veroorzaakt door ontkiemde fenegriek zaden wordt het belang van het vermijden van de aanwezigheid van ziekmakende bacteriën in levensmiddelen beter onderkend. Het domein pathogene micro-organismen en zoönosen gaat over het signaleren van risico's van biologische agentia, het handhaven van microbiologische normen en het onderzoeken van uitbraken van voedselinfectie en –intoxicaties.

Resultaten

- Inzicht in de besmettingsroutes en -niveaus van relevante pathogenen in alle schakels van de keten tbv risicobeoordeling, early warning, advisering en rapportages voor de EU
- Rapportage over de ontwikkelingen met betrekking tot antibioticaresistenties.

Accenten in handhaving

De aandacht ligt voornamelijk op de monitoring van specifieke pathogenen in de diverse levensmiddelen. Door BuRO is eind 2011 een advies uitgebracht over de meest belangrijke STEC (E. coli) die een aantoonbaar en beduidend risico hebben voor de volksgezondheid. In het merendeel van de uit te voeren monitoring programma's wordt onder meer naar STEC bacteriën gekeken.

Door de minister van VWS en staatssecretaris van EL&I wordt veel belang gehecht aan de bestrijding van antibiotica resistentie van micro-organismen voor de mens. Er is al veel kennis over de resistentie factoren van bacteriën, voortkomend uit de vlees productie. In 2011 is gestart met het verzamelen van kennis over de bijdrage van andere producten hieraan. Op basis hiervan start in 2012 een onderzoeksprogramma dat meer inzicht moet verschaffen in de bijdrage van producten, anders dan vlees, aan de antibiotica resistenties, opdat effectief bestreden kan worden.

Blootstelling aan ziekmakende micro-organismen afkomstig van levende dieren vormt een belangrijk en groeiend gezondheidsrisico in Nederland.

2.3 Productveiligheid

De NVWA beschermt consumenten tegen producten die (ernstig) letsel en ernstige gezondheidsschade kunnen veroorzaken. Ook het toezicht op het energieverbruik van toestellen maakt deel uit van dit domein.

Het gaat hier om een breed werkteerrein met een grote diversiteit aan producten (bijv. cosmetica, speelgoed, kermisattracties, huishoudchemicaliën, tatoeages, verpakkingsmaterialen en gebruiksartikelen bestemd voor contact met levensmiddelen, elektrotechnische producten en machines). Deze consumenten producten worden voor het merendeel buiten Nederland geproduceerd. Doel is te voorkomen dat producten met een ernstig veiligheids of gezondheidsrisico van enige omvang, op de markt worden gebracht. Dit doel wordt gerealiseerd doordat de NVWA risicogericht werkt en het toezicht richt op ondernemers met de hoogste nalevingtekorten (880-1000 bedrijven, exploitanten en instellingen). Bij de overige ondernemers vindt reactief toezicht plaats en worden maatregelen (als het terughalen van onveilige of gevaarlijke producten) genomen, na klachten, meldingen of incidenten. Om een sluitende toezichtketen te realiseren wordt geïnvesteerd in de samenwerking met toezichthouders in de landen van productie (voornamelijk Azië) en in samenwerking met toezichthouders in de EU. Daartoe is een Memorandum of Understanding (MoU) tussen VWS-NVWA en de Chinese toezichtautoriteiten ondertekend. De NVWA houdt door middel van onderzoek naar de veiligheid van consumentenproducten zicht op nieuwe of zich ontwikkelende risico's.

Resultaten

- Verhogen van het naleefniveau van fabrikanten van consumentenproducten in Nederland door systeemtoezicht, waarbij er wordt gewerkt aan convenanten met individuele bedrijven, certificeringsinstanties voor GMP en brancheorganisaties. De NVWA maakt hierover in 2012 met de cosmeticabranche afspraken.
- Verhogen van het naleefniveau middels systeemtoezicht bij 60 EU-importeurs (van consumentenproducten uit derde landen) die risicovolle producten verhandelen en een groot marktaandeel hebben. Het streven is met 5 EU-importeurs een convenant af te sluiten.
- Verhogen van het naleefniveau met gericht product toezicht bij ongeveer 180 geprioriteerde EU-importeurs, die risicovolle producten verhandelen, maar geen of een onvolledig kwaliteitssysteem hebben en daardoor niet voor systeemtoezicht in aanmerking komen.
- Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van de eventuele door de douane in beeld gebrachte Authorised Economic Operator (AEO) status van bedrijven maar wordt ook wordt geput uit informatie die bij andere non-food inspecties voorhanden is ten aanzien van importeurs in dit domein. Hiermee ondervinden bonafide importeurs minder toezichtlasten dan malafide importeurs
- Verhogen van het naleefniveau middels systeemtoezicht bij vijf grote distributeurs die risicovolle producten verhandelen en een groot marktaandeel hebben.
- Verhogen van het naleefniveau met gericht product toezicht bij ongeveer 20 distributeurs, die risicovolle producten verhandelen maar niet voor systeemtoezicht in aanmerking komen.
- Verhogen van het naleefniveau middels systeemtoezicht bij 15 attractieparken en 15 dierentuinen waarbij gestreefd wordt naar het afsluiten van convenanten bij 7 attractieparken.
- Toezicht volgens de formuleaanpak (toezicht één bedrijfsformule op basis van representatieve steekproef vestigingen) baseren op wordt uitgevoerd op 1 grote bungalowpark keten.
- Verhogen naleefgedrag kermisexploitanten. Slecht nalevers onder deze exploitanten die daarmee ernstige risico's veroorzaken voor kermisbezoekers krijgen vaker toezicht.
- Illegale tatoeëerders en piercers (zonder vergunning) zijn verder in beeld gebracht en worden hard aangepakt.

Accenten in handhaving

Naast de hierboven beschreven resultaten wordt in 2012 specifiek aandacht geschonken aan het completer in beeld brengen van een deel van de groep gelegenheidsimporteurs. Deze vertegenwoordigen weliswaar individueel niet een groot volume aan producten maar maken zich wel vaker dan reguliere importeurs structureel en op grote schaal schuldig aan het verhandelen van producten met ernstige risico's voor de consument.

Ook wordt de samenwerking met andere toezichthouders zowel nationaal, EU en internationaal versterkt om tot een sluitende toezichtketen te komen. In het kader van het medio 2012 verwachte officiële voorstel van de Commissie voor een nieuw Horizontaal EU Besluit inzake markttoezicht en buitengrenscntroles op het gebied van non-foods (herziening EG Verordening 765/2008 en de GPSD), wordt ingezet op een verdere harmonisatie van markttoezicht en buitengrenscntroles voor consumentenproducten, intensievere samenwerking tussen lidstaten, intensivering buitengrenscntrole en EU coördinatie.

De NVWA houdt tweedelijns toezicht op door de Minister van VWS aangewezen keuringsinstanties en Notified Bodies. Deze instanties keuren producten en toestellen voordat ze op de markt worden gebracht en/of tijdens de exploitatie ervan. Er worden indien mogelijk en nuttig met andere toezichthouders gezamenlijk audits uitgevoerd bij deze instanties. Alle keuringsinstanties die attractietoestellen keuren worden in 2012 geaudit, de overige aangewezen instellingen als daar op basis van signalen over het functioneren aanleiding toe is.

De toepassing van nieuwe instrumenten en methoden voor toezicht en handhaving wordt verkend. Hierbij kan gedacht worden aan digitale (her)inspectie, inzet van consumenten om gevaarlijk situaties in beeld te brengen, datamining, ervaringsgericht toezicht, openbaarmaking van controle gegevens, last onder dwangsom en verkorte proces-verbaal/boeterapport (PV/BR). Ook wordt in 2012 het effect van het instrument handhaving-communicatie via de vernieuwde NVWA internetsite (inclusief TradeRouteAsia) in beeld gebracht (effectmeting).

2.4 Diergezondheid

2.4.1 Diergezondheid (Bestrijding en afhandeling van verdenkingen dierziekten & non-alimentaire zoönosen)

Diergezondheid speelt maatschappelijk gezien een grote rol in Nederland en heeft betrekking op zowel productiedieren als gezelschapsdieren als ook op in het wild levende dieren. Een uitbraak van een besmettelijke dierziekte kan grote economische en maatschappelijke gevolgen hebben. Het is van het grootste belang een uitbraak van een dergelijke ziekte in een zo vroeg mogelijk stadium te detecteren om verdere verspreiding te voorkomen. Daarom bestaat er voor deze ziekten een aangifteplicht en is voor enkele ziekten (Vogelgriep en Klassieke Varkenspest) in bepaalde situaties een uitsluitingsdiagnostiek voorgeschreven. Het beleid is erop gericht het diergezondheidsniveau te handhaven en in het geval van een uitbraak zo min mogelijk dieren te doden en daar waar mogelijk vaccinatie als bestrijdingsstrategie toe te passen. De NVWA is aangewezen als de organisatie die de wettelijk voorgeschreven taken uitvoert in het kader van de bestrijding van dierziekten en de afhandeling van verdenkingen.

Het beleid op het terrein van zoönosen bestaat uit het signaleren van risico's van zoönotische agentia die via non-alimentaire routes overdraagbaar zijn naar de mens en het in nauwe samenwerking met de humane kolom verrichten van onderzoek naar de bronnen van zoönotische infecties bij de mens.

Resultaten

- Verbeterde naleving van het melden van verdenkingen van besmettelijke dierziekten en het laten uitvoeren van uitsluitingsdiagnostiek daar waar dit voorgeschreven is.
- Rapportage monitoring van pathogenen bij landbouwhuisdieren in samenhang met het RIVM onderzoek naar de prevalentie van zoönotische agentia in de varkenshouderij.

Accenten in handhaving

De in ontwikkeling zijnde Animal Health Law (EU) zal in 2012 gereed zijn. In de voorbereidingsfase zet Nederland zich in voor het opnemen van vaccinatie en differentiatie in deze nieuwe wetgeving. De NVWA geeft hierbij technische en inhoudelijke ondersteuning. Verwacht wordt dat de nieuwe wetgeving deze mogelijkheden gaat bieden. Vervolgens dienen ook de uitvoeringsdraaiboeken daar waar nodig op moeten worden aangepast.

Uitsluitingsdiagnostiek in geval van verschijnselen van een besmettelijke dierziekte (bijvoorbeeld klassieke varkenspest) is van belang om verspreiding te voorkomen. De varkenshouder is zich hiervan onvoldoende bewust. Om de naleving van het aanbieden van monsters voor uitsluitingsdiagnostiek van verdenkingen onder varkenshouders te vergroten, is in 2011 gestart met een pilot die in 2012 wordt afgerond.

De NVWA gaat de samenwerking met de humane kolom verder intensiveren door dierenartsen als regionale veterinaire consulenten zoönosen (RVC'ers) nauw samen te laten werken met regionale arts consulenten infectieziektebestrijding (RAC'ers). De RAC'ers vormen de verbindende schakel tussen de zeven infectieziekte-regio's, waarin de GGD'en zijn ingedeeld en het Centrum Infectieziektebestrijding. De RVC'ers vormen de corresponderende verbindende schakel tussen de infectieziekteregio's en het VIC.

2.4.2 Levende dieren (Preventie, I&R en exportcertificeringen)

In dit domein staat het vergroten van de effectiviteit van de handhaving centraal om op die manier een bijdrage te leveren aan het voorkomen van de insleep en verspreiding van dierziekten. Als veterinaire autoriteit dient de NVWA te garanderen naar EU-lidstaten en derde landen dat de dieren gezond zijn en er op toe te zien dat door de sector aan de wettelijke voorwaarden is voldaan. De afgelopen jaren is ingezet op kwaliteitsverbetering en aanscherping van het toezicht.

Resultaten

- Op voorwaarde dat de borging van de kwaliteit van QLL (Quality System Livestock Logistics) op een hoger niveau komt worden in 2012 versoepelingen gerealiseerd binnen dit kwaliteitssysteem. Onder die voorwaarde wordt het voor gecertificeerde deelnemers o.a. mogelijk wordt ook andere diersoorten naast de varkens bij export in de stal te keuren in plaats van aan de klep. De bovengenoemde borging van de kwaliteit wordt in 2012 getoetst met een door de NVWA uitgevoerde audit naar de kwaliteit van QLL.
- De NVWA versterkt de handhaving op het gebied van de exportcertificering en ontwikkelt hiertoe een specifiek interventiebeleid exportcertificering. Het doel hierbij is de buitenlandse klachten en negatieve reacties verder af te laten nemen.

Als veterinaire autoriteit dient de NVWA te garanderen naar EU-lidstaten en derde landen dat de dieren gezond zijn en er op toe te zien dat door de sector aan de wettelijke voorwaarden is voldaan.

Accenten in de handhaving

De NVWA zet in op het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid van de sector bij de naleving van wet- en regelgeving. In dit domein heeft dat geleid tot de ontwikkeling en goedkeuring van het sectorbrede kwaliteitsstelsel QLL (Quality System Livestock Logistics). In september 2011 was 70% van de Nederlandse verzamelplaatsen en 60% van de lange afstand (>8 uur) transporteurs als deelnemer gecertificeerd. Tevens waren twaalf buitenlandse transporteurs en 54 Nederlandse exporteurs als deelnemer gecertificeerd. In totaal waren in september 2011 een kleine 300 deelnemers gecertificeerd.

Voor bedrijven die werken volgens dit kwaliteitsstelsel vermindert de toezichtlast, dan wel verbetert de efficiëntie van werkzaamheden. Voorbeelden zijn de stal- versus klepkeuring of de stalkeuring in afwezigheid van de veewagen, waarbij in beide gevallen de varkens voorafgaand aan de export gekeurd worden op stal en niet meer bij het laden van de vrachtwagen. Andere voorbeelden zijn het toestaan van een tweede verzamelslag van schapen en geiten of jonge kalveren voor deelnemers aan dit kwaliteitsstelsel. Deze vorm van horizontaal toezicht zal in 2012 uitgebreid worden met o.a. het toestaan van stalkeuring bij andere diersoorten dan varkens en het toestaan van het verzamelen van weideschapen. Hiervoor is wel essentieel dat de borging van de kwaliteit van QLL veel beter geregeld is dan nu het geval is. De kwaliteit van QLL zal in de loop van volgend jaar (opnieuw) beoordeeld worden aan de hand van een door de NVWA uit te voeren audit. De resultaten van deze audit zullen bepalend zijn bij het oordeel van de Minister over verruiming dan wel (gedeeltelijke) intrekking van toezichtmodaliteiten voor de deelnemers van QLL. Hierover wordt uiterlijk 1 juni 2012 een besluit genomen.

Buitenlandse klachten blijken in veel gevallen te berusten op wijzigingen van de partij of de eindbestemming nadat de exportcertificering heeft plaatsgevonden. Door het opstellen van een specifiek interventiebeleid exportcertificering met het gebruik van de last onder dwangsom zal gepoogd worden het aantal buitenlandse klachten verder naar beneden te brengen.

Het specifieke interventiebeleid preventie heeft in 2011 niet geleid tot de verwachte versterking in de handhaving met een betere naleving tot doel. Consequente handhaving vindt nog onvoldoende plaats. In 2012 is dit een extra punt van aandacht.

2.4.3 Levende dieren en diergezondheid (I&R)

Het domein identificatie en registratie (I&R) van landbouwhuisdieren richt zich op runderen, schapen en geiten, paarden en varkens. I&R is van belang voor de tracering bij dierziekten, het kunnen geven van garanties bij exportcertificering, maar ook in het kader van de voedselveiligheid.

Runderen, schapen en geiten moeten op basis van de Europese regelgeving op dierniveau geïdentificeerd en geregistreerd worden. Bij varkens vindt een koppeling plaats en wordt gebruik gemaakt van een identificatiemerk met hierop vermeld het uniek bedrijfsnummer (ubn) van het bedrijf van geboorte.

Paardachtigen worden geïdentificeerd middels een identificatiedocument (paardenpaspoort) en een in het dier ingebrachte chip.

Resultaten

- Bepalen van het nalevingspercentage van de regels ten aanzien van de identificatie en registratie bij varkens (nulmeting). Aan de hand van de resultaten wordt vervolgens bepaald welke wijzigingen in handhaving-aanpak noodzakelijk zijn.
- Bepalen van het nalevingspercentage van de regels ten aanzien van de identificatie en registratie bij paarden (nulmeting). Aan de hand van de resultaten wordt vervolgens bepaald welke wijzigingen in handhaving-aanpak noodzakelijk zijn.

Accenten in de handhaving

Het aantal te verrichten controles op de naleving is bij runderen en schapen en geiten Europees voorgeschreven. Alhoewel de signalen erop wijzen dat de naleving bij varkens vermindert, is het exacte nalevingspercentage onbekend. In de eerste helft van 2012 wordt hiervoor een nulmeting uitgevoerd.

Tot nu toe werden er geen systematische controles op I&R paard uitgevoerd, maar de indruk bestaat dat de naleving voor verbetering vatbaar is. Om hier meer zicht op te krijgen wordt in de eerste helft van 2012 een nulmeting uitgevoerd.

De NVWA zet verder in op het efficiënter uitvoeren van controles door meer gebruik te maken van de administratieve ondersteuning van het I&R stelsel.

2.4.4 Diergeneesmiddelen

Bij toepassing van diergeneesmiddelen voor voedselproducerende dieren is voedselveiligheid een belangrijk aspect. In dit verband moet de problematiek van antibioticaresistentie en de hiermee gepaard gaande risico's voor mens, dier en milieu worden teruggedrongen. Antibiotica zijn goedkoop, waardoor ze winstgevend zijn om gebruikt te worden als oplossing voor structurele managementproblemen zonder de daadwerkelijke oorzaak aan te pakken. In de toekomst zal een gedragsverandering moeten plaatsvinden onder dierenartsen en veehouders.

Het beleid is gericht op een minimaal gebruik van diergeneesmiddelen met als gevolg gezondere en weerbaardere dieren. In 2013 moet het antibioticumgebruik met 50% zijn teruggedrongen.

Het beleid is gericht op een minimaal gebruik van diergeneesmiddelen met als gevolg gezondere en weerbaardere dieren. In 2013 moet het antibioticumgebruik met 50% zijn teruggedrongen.

Resultaten

- In 2012 voert de NVWA projectmatig toezicht uit in de pluimvee sector, de varkenssector en de rundvee sector en bij dierenartsen.
- De NVWA intensificeert het toezicht in 2011 om een bijdrage te leveren aan het doel om het antibioticumgebruik in 2013 met 50% terug te dringen

Accenten in de handhaving

In 2012 zet de NVWA in op toezicht om naleving van de voorschriften van het gebruik, de registratie van antibiotica te verbeteren. Ook blijft de inzet op toezicht om voorschrijfgedrag van dierenartsen te verhogen. Op slachterijen zullen controles plaatsvinden om de betrouwbaarheid van het Voedsel Kwaliteit Informatie stelsel (VKI) te toetsen en te verbeteren. In 2012 wordt het toezicht op gebruik van topdressing op veehouderijbedrijven geïntensificeerd. Controles worden zowel aselekt als select uitgevoerd, met andere woorden gebaseerd op risico's dus waar de kans op overtredingen het grootst is en controles op basis waarvan uitspraken gedaan kunnen worden over het niveau van naleving van de voorschriften wat betreft gebruik en registratie van antibiotica. Verder blijven internethandel, reclame-uitingen en vermindering handel niet-geregistreerde diergeneesmiddelen speerpunten.

Met name het illegale gebruik van antibiotica en groeibevorderaars zijn belangrijke onderwerpen voor de IOD. De doelgroepen handelaren en dierenartsen (als potentiële facilitators) zijn de voor de IOD interessante schakels in de keten. In 2011 zijn een Criminaliteitsbeeld analyse (op basis van informatie van de Criminele Inlichtingen Eenheid) diergeneesmiddelen en een Tactische analyse antibiotica Pluimvee verricht. Mede op basis van deze informatie wordt naar verwachting in 2012 ten minste één (middel)zwaar opsporingsonderzoek gestart. De inzet van internetrecherche van 2011 wordt ook in 2012 voortgezet.

2.5 Dierenwelzijn

2.5.1 Dierenwelzijn

In 2011 zijn beleid en NVWA gezamenlijk met de sectorpartijen een traject gestart om via vroege signalering dierverwaarlozing te voorkomen. De NVWA stelt vast dat dierverwaarlozing in de agrarische sector nog steeds een probleem is. Daarom zal de ingezette systematische aanpak van aandachtsbedrijven waar dierverwaarlozing dreigt of speelt worden voortgezet. Ter versterking van het beleid zullen in 2012 op gebied van gezelschapsdieren twee nieuwe wetsbesluiten van kracht worden (besluit Identificatie en Registratie van honden; AmvB Gezelschapsdieren).

Diertransport is evenals dierverwaarlozing een politiek gevoelig onderwerp. De wettelijke basis is de Europese Transportverordening, die geldt voor al het diertransport als onderdeel van een economische activiteit. De verordening stelt regels voor de bescherming van gewervelde dieren en eisen aan de gebruikte middelen en mensen die een rol spelen. Het nalevingsniveau in de diertransportsector is ruim 80% (2009). In 2011 is de sector gestart met een ketenbreed integraal kwaliteitssysteem voor diertransport en dierziektepreventie (QLL). Deelnemers genieten enkele voordelen die leiden tot minder toezichtlast.

Het doden van dieren heeft in 2011 tot verhitte discussies geleid tijdens de kamerdebatten over het al dan niet verbieden van onbedwelmde slacht. De Eerste Kamer heeft het initiatiefwetsvoorstel hierover verworpen. Andere bedwelmingen en dodingsmethoden blijven de gemoederen ook bezig houden. Met name de waterbadbedwelming bij pluimvee zal wederom aandacht vragen.

In 2012 zal de implementatie van de nieuwe dodingsverordening die op 1 januari 2012 van kracht wordt, verder ter hand worden genomen. Met die verordening wordt een structureel andere keuze gemaakt doordat de verantwoordelijkheid in grote mate bij de exploitant wordt gelegd.

Resultaten

- De NVWA zet in op verbeterde naleving van EU- en nationale welzijnsregelgeving. Samen met beleid zijn de gewenste nalevingspercentages voor EU- en nationale welzijnsregelgeving vastgesteld en op basis hiervan een meerjaren traject geformuleerd.
- Er is een verbeterde vastlegging van overtredingen en subsequeante maatregelen voor diertransport en welzijn op het slachthuis gerealiseerd.

Accenten in handhaving

In voorafgaande jaren zijn aandachtsbedrijven die zich schuldig maakten aan dierverwaarlozing proactief en systematisch aangepakt. In 2012 zal nog meer ingezet worden op versterking van de samenwerking met de sectorpartijen om tot een betere signalering en preventie te komen. De NVWA gaat in 2012 het toezicht nog meer bedrijfsgericht inrichten. Dit vertaalt zich in een toename van gecombineerde controles op bijvoorbeeld het Varkensbesluit, diergezondheid, diergeneesmiddelengebruik en meststoffen.

In 2011 is de dierenpolitie tot stand gekomen, er is een handavingsconvenant gesloten tussen Veiligheid & Justitie, EL&I en de LID. Er worden met LID en dierenpolitie operationele werkafspraken ontwikkeld om dit convenant vorm te geven.

Ook voor 2012 is er 10% extra capaciteit beschikbaar voor het toezicht op transport. Deze capaciteit wordt deels gebruikt voor het uitwerken en implementeren van de meerjarige handhavingstrategie en het beschikbaar maken van nieuw instrumentarium om de handhaving meer risicogericht uit te voeren. Het toezicht wordt meer gebaseerd op risico-analyse en toezichthistorie. In dit verband wordt ook de meting van het nalevingsniveau verbeterd. Met het doel de naleving te verhogen worden in samenspraak met de sector de doelvoorwaarden die leiden tot problemen in de uitvoering nader geconcretiseerd. Dit geldt ook voor de criteria voor transportwaardigheid van dieren.

In het toezicht op transport wordt meer aandacht besteed aan moedwillige en recidiverende overtreeders. Daarmee wordt meer capaciteit besteed aan opsporing en zal meer analyse achteraf van de digitale gegevens nodig zijn. Ook zal er extra capaciteit nodig zijn voor het invullen van de aanbevelingen van de FVO ten aanzien van de controles en vergunningverlening.

Ten aanzien van doden van dieren zal de inzet van de meetkip onverminderd worden doorgezet evenals het gericht toezicht op onbedwelmde slacht. Toezicht op welzijn op het slachthuis is een ander speerpunt dat meer aandacht zal krijgen. Implementatie Verordening 1099/2009 dient voor 1-1-2013 plaats te vinden.

2.5.2 Dierproeven

Dit domein richt zich op het welzijn van de proefdieren bij de instellingen die een vergunning hebben om dierproeven uit te voeren en/of proefdieren te fokken en af te leveren. Daartoe wordt ook toezicht gehouden op de toetsing van de onderzoeksplannen door de Dierexperimentencommissies (DEC's) én op de proefdierdeskundigen die belast zijn met het toezicht op het welzijn van de proefdieren. Tevens wordt gekeken of de dierproeven conform de onderzoeksplannen worden uitgevoerd en of de vereisten uit de Wet op de dierproeven worden nageleefd bij de handelingen aan de dieren. De naleving in deze sector is hoog. In het licht van het beleidsdoel voor meer openheid en transparantie over het gebruik van proefdieren rapporteert de NVWA jaarlijks 'Zodoende'. Dit is een jaaroverzicht op basis van informatie van vergunninghouders en de inspectiebevindingen van de NVWA.

Resultaten

- De VWA levert in 2012 het rapport 'Zodoende 2011' over dierproeven in Nederland op. Hierin wordt als speerpunt gerapporteerd over de nulmeting over het functioneren van de artikel 14 functionaris.
- Alle te inspecteren locaties van vergunninghouders en fokinstellingen (300) worden in principe in 2012 bezocht, van de DEC's wordt eenderde gecontroleerd (8 van de 23). Van 50 onderzoeksplannen wordt gecontroleerd of de vergunninghouders de dierproeven uitvoeren conform het betreffende onderzoeksplan.

In het licht van het beleidsdoel voor meer openheid en transparantie over het gebruik van proefdieren rapporteert de NVWA jaarlijks 'Zodoende'.

Accenten in handhaving

De laatste jaren is in dit domein de focus meer en meer komen te liggen op de zorgvuldigheid in het hele traject van de uitvoering van dierproeven, de huisvesting, verzorging en de welzijnsbewaking van de proefdieren. Deze lijn wordt ook in 2012 voortgezet.

Het onderwerp van in voorraad gedode dieren staat hoog op de politieke agenda. De Centrale Commissie Dierproeven heeft hierover een notitie opgesteld met aanbevelingen. In 2012 besteedt de NVWA specifieke aandacht bij fokkers (en gebruikers) van proefdieren naar de categorie gedood in voorraad. Doel van dit onderzoek is meer zicht te krijgen in de achterliggende redenen van deze categorie en waar mogelijk aanbevelingen voor specifiek beleid op te stellen. Wellicht is het mogelijk een eerste inventarisatie te doen naar het transport van proefdieren.

In 2012 brengt de NVWA advies uit aan VWS voor de implementatie van de nieuwe richtlijn. Voor de NVWA moet in 2012 duidelijk worden of deze implementatie zal leiden tot herziening van taken in het toezicht dan wel tot extra taken in de uitvoering van deze nieuwe richtlijn.

2.6 Plantgezondheid

2.6.1 Gewasbescherming

Gewassen kunnen schadelijke effecten ondervinden van gevestigde plantenziekten, plagen en onkruiden. Om die effecten binnen aanvaardbare grenzen te houden of te brengen worden maatregelen getroffen zoals onder meer de inzet van gewasbeschermingsmiddelen (chemisch en niet-chemisch). Dit kan op zijn beurt weer schadelijk zijn voor mens, dier en milieu. Daarom zijn aan de toelating en het gebruik van deze middelen (Europese) eisen gesteld. Deze zijn enerzijds gericht op bescherming van mens, dier en milieu en anderzijds op behoud van een effectief middelen en maatregelenpakket, zodat de sector economisch rendabel en onder gelijkwaardige omstandigheden als elders in Europa kan telen.

Op het domein Gewasbescherming speelt de NVWA een rol gedurende het hele proces van beleidsontwikkeling, -uitvoering en -evaluatie. De NVWA adviseert de beleidsdirectie van EL&I (AKV) bij het te voeren gewasbeschermingsbeleid en de implementatie van Europese regelgeving, zoals de Verordening voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen (1107/2009/EG) en de Richtlijn voor duurzaam gebruik van pesticiden (2009/128). De NVWA ondersteunt de sector vanuit haar expertise bij het beschikbaar houden en krijgen van gewasbeschermingsmiddelen.

Verder speelt de NVWA een rol bij het toezicht op handel en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de advisering aan CTGB en de fytofarmaceutische industrie. Internationale vertegenwoordiging in opdracht van EL&I is een specifieke taak van de NVWA op dit domein, waarbij de NVWA een belangrijke rol speelt door de inbreng van technisch-inhoudelijke praktijkkennis.

Resultaten

- Effectieve advisering waardoor het gewasbeschermings- en toelatingsbeleid dusdanig vormgegeven is dat de landbouwkundige impact bij het beleid in beeld is en beleidsmatig hanteerbaar is.
- Nalevingsmetingen in twee prioritaire doelgroepen.

Accenten in handhaving

In twee prioritaire doelgroepen wordt een nalevingsmeting uitgevoerd. Vanuit resultaten uit nalevingsmetingen in voorgaande jaren in andere doelgroepen worden in probleemteelten en -toepassingen specifieke controleplannen uitgevoerd. Ook vinden gerichte toepassingsinspecties tijdens het spuitseizoen plaats, met name langs oppervlaktewater. Hiervoor maakt de NVWA ook gebruik van handhavingscommunicatie om het effect op naleving te vergroten. In een aantal probleemteelten wordt een strengere sanctiestrategie toegepast. In het toezicht. De intensiteit van het toezicht bij handelaren in gewasbeschermingsmiddelen op de aanwezigheid en distributie van biociden vermindert in 2012 door het opstellen van een plan van aanpak horizontaal toezicht en het afsluiten van een convenant. De vrijgekomen capaciteit wordt ingezet om toe te zien op handelstromen via internet, toezicht op in- en doorvoer, counterfeit en in de illegale handel. Op de primaire bedrijven wordt na evaluatie van controles in 2011 waar nodig toezicht gehouden op biocidengebruik in de veehouderijsector. Er wordt intensief samengewerkt met de douane met betrekking tot toezicht aan de grenzen op invoer van gewasbeschermingsmiddelen.

In de open en bedekte teelten wordt in een aantal regio's intensief samengewerkt met de waterschappen en milieudiensten op het gebied van toezicht en oog en oorfunctie. Ook zal een gezamenlijk project in de glastuinbouw worden uitgevoerd met de Inspectie SZW (voormalige Arbeidsinspectie).

2.6.2 Fytosanitair

Het domein Fytosanitair betreft de gehele plantaardige productieketen en de groene ruimte. Fytosanitair beleid gaat over het weren, beheersen en vrijwaren van (mogelijk) schadelijke plantenziekten en -plagen. Dit heeft enerzijds betrekking op verspreiding met handelstromen en anderzijds op uitbraken op bedrijven of in de groene ruimte. Door het hoge kennisniveau op het gebied van biologie en diagnose van organismen draagt de NVWA internationaal bij aan de positie van Nederland als een erkende en betrouwbare handelspartner. In het fytosanitaire domein worden de routinematige fytosanitaire taken (inspecties bij im- en export en de afgifte van plantenspooorten en fytosanitaire certificaten) onder verantwoordelijkheid van de NVWA uitgevoerd door vier keuringsdiensten. De NVWA is verantwoordelijk voor de interpretatie van wet- en regelgeving, het aansturen van de keuringsdiensten en het beoordelen van de kwaliteit van hun werk (toezicht). Daarnaast voert de NVWA surveys uit ten behoeve van het exportgarantiestelsel en houdt zij toezicht op risicovolle transporten. Ook het beheersen en uitroeien van uitbraken van quarantaineorganismen wordt door de NVWA opgelegd en uitgevoerd.

Resultaten

- Gevestigde quarantaineorganismen worden beheerst en waar mogelijk ingeperkt.
- Het exportgarantiestelsel is door middel van surveys op peil gehouden.

Accenten in handhaving

Het concept bedrijfsinspectie wordt ingevuld en vorm gegeven. Nieuwe uitbraken van quarantaineorganismen worden ingedamd en opgeheven. Er wordt toezicht gehouden op de naleving van beschikkingen die in het kader van beheersing of bestrijding van quarantaineorganismen zijn opgelegd. Met behulp van de systematiek van de handhavingsregie worden zwakke plekken in het fytosanitaire systeem (bijvoorbeeld verboden importen, risicovolle goederenstromen) verder aangepakt.

2.6.3 Meststoffen

Nederland kent een intensieve veehouderij met een hoge mestproductie. Daartegenover staat een beperkte oppervlakte waarop de mest kan worden toegepast (plaatsingsruimte) zonder grote milieueffecten. Op de mestmarkt komen aanbod van en vraag naar dierlijke mest samen. Het aanbod heeft betrekking op mest die niet op het eigen bedrijf kan worden afgezet binnen het stelsel van gebruiksnormen en daarom van het

bedrijf moet worden afgevoerd. De vraag is vooral afkomstig van akkerbouwbedrijven die mest kunnen en willen afnemen, al dan niet tegen een bepaalde vergoeding. Om het grond- en oppervlaktewater en de bodem- en luchtkwaliteit te beschermen, zijn er regels gesteld aan het gebruik en de verhandeling van dierlijke mest, kunstmest en overige meststoffen. Daarnaast lopen er steeds meer initiatieven om mest te be- of verwerken om op die manier alternatieve bestemmingen, anders dan direct gebruik in de landbouw, te benutten. Ook de export van meststoffen wordt gestimuleerd.

Resultaten

- Verhoging naleving van betreffende wetgeving vooral op de zand- en lössgebieden waar de concentraties van dieren het hoogste zijn.
- Op de naleving van de derogatievoorwaarden wordt 3% van de deelnemende boeren fysiek gecontroleerd.
- Expertise opgebouwd in 2012 over covergisting en andere vormen van mestbe- en verwerking.

Door gericht toezicht op de naleving van genomen maatregelen, levert de NVWA een belangrijke bijdrage aan de verbetering van de water-, bodem- en luchtkwaliteit.

Accenten in de handhaving

De grondwaterkwaliteit in het grootste deel van de klei- en veengebieden voldoet aan de eisen die Europa stelt. De kwaliteit van het oppervlaktewater is echter nog niet overal op orde. Vooral in de zand- en lössgebieden zijn maatregelen nodig. Daar mogen in de komende jaren minder meststoffen worden gebruikt. Door gericht toezicht op de naleving van genomen maatregelen levert de NVWA een belangrijke bijdrage aan het realiseren van dit vierde Actieprogramma en daarmee aan de verbetering van de water-, bodem- en luchtkwaliteit.

De NVWA pakt notoire malversaties bij de intermediaire bedrijven welke vraag en aanbod bij elkaar brengen en bij de export van vooral vaste mest naar het buitenland hard aan.

Ondanks dat in het nieuwe mestbeleid (vanaf 2015) er geen directe beperkingen meer gesteld zullen worden aan het aantal te houden dieren, blijft tot die tijd de handhaving met betrekking tot de dierrechten onverminderd in stand.

De Europese Commissie heeft Nederland toestemming gegeven om af te wijken van de eisen van de Nitraatrichtlijn (de derogatie). Hierdoor mag tijdelijk meer dierlijke mest gebruikt worden. Dit is een dermate belangrijk aspect van het stelsel van gebruiksnormen dat de naleving van de voorwaarden welke vanuit Brussel hieraan gesteld worden ook bij de NVWA een hoge prioriteit heeft.

De gerichte (select gekozen) inspecties op het gebied van gebruiksnormen, de verantwoordingsplicht en de administratieve verplichtingen worden zoveel mogelijk gecombineerd. Zo mogelijk ook met andere onderwerpen dan alleen meststoffen.

Vanaf 2012 wordt het toezicht op mestbe- en verwerking, waaronder covergisting, opgepakt omdat dit in het nieuwe mestbeleid, zoals eind 2011 geformuleerd voor de Tweede Kamer, een heel belangrijke rol gaat spelen om de mestmarkt meer in balans te krijgen.

2.7 Natuur

Het domein natuur heeft te maken met een grote diversiteit aan non-gouvernementele organisaties (ngo) en belangengroeperingen, die vaak tegenstrijdige belangen vertegenwoordigen. Deze partijen melden misstanden met de verwachting dat de NVWA optreedt, zij mobiliseren politiek en samenleving met acties en ze publiceren rapporten. De NVWA komt hen met enige regelmaat tegen in het werk en in verschillende rollen: als tipgever, als pressiegroep en als deskundige op een bepaald terrein. Bij de ngo's is veel kennis aanwezig omtrent de naleving bij doelgroepen. De NVWA zoekt in 2012 nadrukkelijker contact met doelgroepen en ngo's om de naleving te verbeteren.

Behoud van biodiversiteit heeft zowel nationale (de aanwijzing van Natura 2000-gebieden, ruimtelijke ingrepen en de beleidsnota Invasieve Soorten) als internationale dimensies (CITES, EU strategy on invasive alien species). Het Nederlandse beleid ten aanzien van de natuurbescherming beperkt zich dus niet tot de bescherming van de Nederlandse natuur alleen.

De NVWA draagt bij aan dit beleid door het illegale bezit van en de illegale handel in beschermde soorten (met name CITES) te bestrijden in samenwerking met medehandhavers (Douane, politie, Functioneel Parket en de Dienst Regelingen). Voor deze medehandhavers, waaronder ook de boa's bij het Staatsbosbeheer (SBB) en bij de vereniging Natuurmonumenten, vormt de NVWA een expertisecentrum.

Behoud van biodiversiteit heeft zowel nationale als internationale dimensies. Het Nederlandse beleid ten aanzien van de natuurbescherming beperkt zich niet tot de bescherming van de Nederlandse natuur alleen.

In het kader van biodiversiteit heeft de NVWA het Team Invasieve Exoten (TIE) opgezet. Invasieve exoten kunnen naast schade aan de natuur soms ook schade toebrengen aan de volksgezondheid, diergezondheid, economie en veiligheid.

Een andere specialty binnen het domein natuur is het Centrum voor Monitoring Vectoren (CMV). Als gevolg van de klimaatverandering en de intensivering van de wereldhandel neemt de kans op de introductie van ongewenste insecten toe. Het CMV houdt zicht op de veranderingen, anticipeert daarop en bereidt mogelijkheden voor om de insecten uit te roeien voordat ze zich definitief vestigen.

In 2012 voert de NVWA voor het eerst controles uit op de FLEGT verordening (tegengaan illegale houtkap en daaraan verbonden handel).

Resultaten

- Er is minstens één handhavingsproject CITES in samenwerking met een ngo of doelgroep uitgevoerd.
- Er zijn beleidsadviezen over invasieve exoten gegeven en minimaal twee acties gecoördineerd om verspreiding van geïntroduceerde exoten te voorkomen.
- De burger is geïnformeerd over het risico van het meenemen van planten uit andere gebieden (risicocommunicatie).
- In samenwerking met douane is het beleid geïnformeerd over de naleving van wetgeving gebaseerd op FLEGT.

Accenten in de handhaving

In 2011 is een convenant gesloten tussen de Minister van Veiligheid en Justitie, de Staatssecretaris van het ministerie van EL&I en de algemeen directeur van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren over de taakverdeling tussen de dierenpolitie, NVWA en de LID. De NVWA ondersteunt de dierenpolitie met kennis en expertise.

Tot slot voert de NVWA risicoanalyses van invasieve insecten uit en geeft beleidsadviezen en coördinatie van de bestrijding van ongewenste insecten zoals de tijgermug. Het ondersteunt beleid bij (inter)nationale vraagstukken, draaiboeken en managementopties voor preventie.

2.8 Export

Export is één van de belangrijkste pijlers van de Nederlandse economie. Het land waarheen wordt geëxporteerd, vraagt daar waar mogelijk sprake kan zijn van risico's (voor volksgezondheid, diergezondheid, dierenwelzijn en plantgezondheid) garanties van het exporterende land. Deze garanties worden door de overheid, in dit geval de NVWA, afgegeven. Door de afgifte van de gevraagde garanties aan/van ontvangende landen wordt (in)direct bijgedragen aan de voedselveiligheid en wordt versleping van plant- en dierziekten voorkomen.

Door de verdere concretisering van de Stelselvernieuwing Exportcertificering Vlees en invoering van het regime van steekproefsgewijze controles wordt een verdere daling beoogd van fysieke controles en stijging van certificering op afstand. Deze ontwikkeling draagt voor een belangrijk deel bij aan het terugdringen van toezicht en administratieve lasten voor het bedrijfsleven en aan de effectiviteit en efficiëntie van de NVWA.

Resultaten

- Het regime van steekproefsgewijze controles is ingevoerd bij exporteurs van mest, exporteurs van diervoeder, exporteurs van non-veterinaire levensmiddelen, exporteurs van non-food (consumentenproducten) en overige exporteurs. Malafide exporteurs vallen niet onder dit regime en worden aangepakt.
- Met en voor exporteurs van vis is in 2012 een certificering garantiesysteem ontwikkeld.

Accenten in handhaving

De NVWA werkt aan het verbeteren van de kwaliteit van exportcertificering door internationale ontwikkelingen aangaande elektronische certificering te initiëren en de dematerialisatie van het papieren proces te ondersteunen. Voordelen van elektronische certificering zijn een betere fraudebestrijding, het voorkomen van onwettige zendingen, een verbeterde tijdigheid en het feit dat de gegevens onweerlegbaar juist zijn. CLIENT Export maakt het mogelijk om in te spelen op deze ontwikkelingen. Vanuit de NVWA wordt actief ingezet op en deelgenomen aan multilaterale en bilaterale initiatieven die elektronische certificering mogelijk maken.

De geautomatiseerde afgifte van digitale kanalisatie bewijzen bij exporteurs van vlees wordt geëvalueerd zodat een verdere efficiëncyslag kan worden gemaakt.

Het toezicht op exportwaardigheid zal verder geprofessionaliseerd worden. Deze professionalisering versterkt de procedurele en inhoudelijk kennis omtrent exportcertificering (normen) bij de NVWA inspecteurs en draagt bij aan een meer effectieve handhaving.

De doeltreffendheid, doelmatigheid en kostendekkendheid van CLIENT Export, onder andere in relatie tot TRACES wordt onderzocht en bewaakt. Doel is een gecontroleerde (door)ontwikkeling van deze systemen, inclusief de koppeling met (inter)nationale systemen.

Ten behoeve van de implementatie van het EL&I programma 'Exportstrategie Dieren en Dierlijke producten' zal ondersteuning worden gegeven aan de verdere optimalisatie van de export van veterinaire goederen.

Door de afgifte van de gevraagde garanties aan/van ontvangende landen wordt (in)direct bijgedragen aan de voedselveiligheid en wordt versleping van plant- en dierziekten voorkomen.

2.9 Import

Dit domein beslaat goederen die nog niet zijn toegelaten tot de EU en bestemd zijn voor toelating op de Europese markt, of bestemd zijn voor direct of indirect transport met of zonder opslag naar een derde land.

Beleid en handhaving richten zich op het beschermen van de volksgezondheid en de gezondheid van dieren en planten door te voorkomen dat goederen die niet aan bepaalde EU eisen voldoen, worden toegelaten op het EU grondgebied, dan wel op de Europese markt.

Resultaten

- De toepassing van elektronische certificering voor veterinaire producten en levende dieren is toegenomen.
- Controle op invoer diervoeder is in lijn gebracht met het regime voor levensmiddelen.
- Effect gemeten op de naleving van het instrument handhavingscommunicatie via de vernieuwde NVWA internetsite (inclusief TRA).

Accenten in handhaving

Levensmiddelen vallen deels niet onder EU controle regimens, waardoor er ruimte is voor herziening van de aanpak. In 2012 zal hier door het aanwijzen van meer hoogrisico producten een verdere verschuiving van markttoezicht naar buitengrenscntrole plaatsvinden. De Douane zal als belangrijkste overheidspartner aan de

buitengrens meer en meer een regie functie gaan vervullen. De hiertoe nodige nauwe samenwerking tussen Douane en NVWA ligt al vast in samenwerkingsconvenanten.

Verder ontwikkelen van elektronische certificering: gebruik maken van lopende en nieuwe pilots (Nieuw-Zeeland, VS, China) binnen de handhaving en actieve bijdrage aan EU-breed gebruik (TRACES) van elektronische certificering bij import van bijvoorbeeld veterinaire producten en levende dieren. Specifieke aandacht hierbij voor het voorkomen van fraude met certificaten. De NVWA-Inlichtingen- en Opsporingsdienst zal daartoe in Europees verband (OLAF) op nader te bepalen veterinaire importstromen een risicoanalyse uitvoeren.

Ladingbelanghebbenden (logistieke dienstverleners) zijn een vrij onbekende doelgroep voor de NVWA. Om meer zicht te krijgen op deze doelgroep wordt de NVWA-Inlichtingen- en Opsporingsdienst verzocht een strategische analyse op deze groep te doen door middel van inlichtingen en analyse. Doel is in de eerste plaats het benoemen van risico-indicatoren en het identificeren van notoire overtreders. Daarna (zo mogelijk nog in 2012) zal gekeken worden op welke wijze deze kennis kan worden aangewend om het toezicht bij import te vernieuwen (zacht waar het kan, hard waar het moet). Daarbij spelen met name de (dwingende) kaders van de EU wetgeving op het gebied van importcontroles een belangrijke rol.

De import controle op plantaardige diervoeders wordt in lijn gebracht met de risico gebaseerde controles op levensmiddelen. Hiermee wordt afscheid genomen van de voor het bedrijfsleven maar ook toezichthouder (douane) onnodige belastende 100% documentencontrole. Het nieuwe risico gebaseerde regime voor genoemde diervoeders is in overeenstemming met Verordening 882/2004.

De toepassing van nieuwe instrumenten en methoden voor toezicht en handhaving wordt verkend. Hierbij kan gedacht worden aan digitale (her)inspectie, inzet van consumenten om gevaarlijk situaties in beeld te brengen, datamining, intuïtief toezicht, openbaarmaking van controle gegevens, last onder dwangsom en verkorte PV/BR. Ook wordt in 2012 het effect van het instrument handhavingscommunicatie via de vernieuwde NVWA internetsite (inclusief TRA) in beeld gebracht (effectmeting).

Slimmer toezicht: door het verstrekken van informatie die de logistiek bevordert rondom het keuringsproces (informatiemakelaar, subd@x als projecten) en de betrouwbaarheid van bedrijven daarbij.

2.10 Alcohol en tabak

Overmatig drankgebruik is een belangrijke doodsoorzaak (ongeveer 3.000 à 4.000 doden jaarlijks) en kan maatschappelijk ontwrichtend werken (overlast op straat). Tabaksgebruik is in alle gevallen schadelijk, evenals het meeroken. Het gaat hier om de belangrijkste vermijdbare doodsoorzaak. Actief roken eist jaarlijks ruim 19.000 slachtoffers, meeroken enkele duizenden. Voor wat betreft tabak streeft de overheid naar het ontmoedigen van het roken, de bescherming van de niet-roker en met name de bescherming van de jeugd door te voorkomen dat jongeren gaan roken.

Voorlopig schommelt het aantal rokers nog rond de 26% van de bevolking van 15 jaar of ouder. Doel is te voorkomen dat personen onder de 16 jaar tabak of alcohol kunnen kopen en personen onder de 18 jaar sterke drank. Daarnaast kent de Tabaks Wet etiketteringbepalingen en normeringen voor teer- en nicotinegehalten en de uitstoot van koolmonoxide en een stringent verbod op reclame en sponsoring.

De NVWA houdt binnen dit domein toezicht op ondernemers, op illegale verkoopactiviteiten en op de vergunningverlening door gemeenten. Met gerichte handhavingsacties, waar mogelijk en wenselijk in samenwerking met gemeenten, voorlichtingsorganisaties, brancheorganisaties en andere ngo's, draagt de NVWA bij aan het verminderen van de schadelijke gevolgen van alcohol en tabak.

Naar verwachting zal na de zomer van 2012 het toezicht op de Drank- en Horecawet (DHW) voor het overgrote deel worden gedecentraliseerd. Er resteren dan voor de NVWA nog een beperkt aantal landelijke toezichttaken.

Resultaten

- Verhogen van de naleving van het rookverbod in de niet bereidende horeca (cafés en discotheken).
- De naleving van het rookverbod in de bereidende horeca blijft hoog.
- De overdracht van het toezicht op de naleving van de Drank- en Horecawet (DHW) is gerealiseerd onder de voorwaarde dat de Eerste Kamer der Staten Generaal instemt met het wetsvoorstel.
- Het expertisecentrum Handhaving DHW is volledig operationeel.

Accenten in de handhaving

Het rookverbod wordt in de cafés en discotheken momenteel nog steeds slecht nageleefd. De controleurs richten zich in 2012 vrijwel volledig op de natte horeca (inclusief de eetcafés die later op de avond een caféfunctie hebben). Als gevolg van deze gestage en gerichte handhaving en de doorwerking van de verhoging van de boetes in 2011 dient het naleefniveau eind 2012 (bepaald door een nalevingsmeting) te zijn verbeterd. De handhaving van de leeftijdsgrenzen voor alcohol en tabak vindt ook in 2012 plaats door risicogerichte inspecties, veelal in samenwerking met gemeenten. Na de decentralisatie van het toezicht DHW zal het toezicht op de Tabakswet (TW)-leeftijdsgrenzen ingebed worden in de horecatoezichtteams. De NVWA ondersteunt de gemeenten nog tijdelijk (tot 1 jaar na inwerkingtreding van de wetswijziging) bij de DHW-leeftijdsgrenzen controles.

Het Expertisecentrum handhaving DHW zal gemeenten tijdelijk (tot twee jaar na inwerkingtreding van de wetswijziging) ondersteunen bij de voorbereidingen de uitvoering van hun nieuwe toezichtstaak.

Met gerichte handhavingsacties draagt de NVWA bij aan het verminderen van de schadelijke gevolgen van alcohol en tabak.

2.11 Uitvoeringstaken

2.11.1 Europese subsidieregelingen, inclusief nacontroles

Focus van het domein ligt op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik maken van gemeenschapsgelden. Ondernemers die niet voldoen aan de regels kunnen gekort worden. De inzet van de VWA borgt dat de Europese middelen op EU-conforme en geharmoniseerde wijze worden benut en verantwoord en dat financiële correcties voor Nederland worden voorkomen.

Het betreft onder andere steunregelingen, marktordeningregelingen en subsidies voor marktontwikkeling en evaluatie vallend onder het Europese landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europese Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO). Daarnaast worden administratieve controles uitgevoerd in het kader van het Europese Visserijfonds (EVF) (Vo. 1198/2006). De VWA voert deze controles uit in opdracht van de betaalorganen en de zogenoemde delegated bodies. Daarnaast voert de NVWA in het kader van Vo. 485/2008 op basis van een eigen risicoanalyse nacontroles uit.

Resultaten

- De NVWA voert in 2012 conform de samenwerkingsafspraken en de controleafspraken het aangeboden aantal inspecties uit. De controleafspraken voor 2012 worden herijkt zodanig dat de NVWA effectiever en efficiënter de inspecties kan uitvoeren.
- Het beheersverslag (alle verificaties ELFPO, ELGF en EVF) wordt conform de voorschriften tijdig op geleverd.
- De NVWA voert op basis van een eigen risicoanalyse de nacontroles in het kader van Vo. 485/2008 tijdig uit en levert het jaarverslag conform de voorschriften uiterlijk 31 december 2012 op bij de Europese Commissie.

Accenten in de handhaving

De regelingen worden beheerd door het betaalorgaan Dienst Regelingen en vier delegated bodies (Hoofdproductschap Akkerbouw, Productschap Vee en Vlees, Productschap Zuivel en Productschap Tuinbouw) waarvoor de NVWA de inspecties uitvoert. De werkzaamheden worden conform de Samenwerkingsafpraak DR-NVWA en de daaronder vallende controleafspraken uitgevoerd.

Het budget voor het gemeenschappelijke markt- en prijsbeleid neemt de komende jaren waarschijnlijk verder af. Veel Europese subsidies lopen in de nabije toekomst af. Toch zullen marktinstrumenten als interventie een rol blijven spelen. Veel regelingen zullen slapend worden gehouden en niet zoals eerder beoogd beëindigd worden. Ook voor de NVWA betekent dit dat de kennis en expertise en infrastructuur voor deze regelingen op peil gehouden moet worden en dat voldoende gekwalificeerde controleurs beschikbaar moeten blijven.

Mede met het oog hierop wordt in overleg met de Dienst Regelingen en de delegated bodies het werkaanbod in tijd en omvang geoptimaliseerd. Voor 2012 worden de controleafspraken zodanig bijgesteld dat de NVWA beter de werkzaamheden in de tijd kan plannen. En worden afspraken gemaakt over de wijze van en informatie-uitwisseling bij overdracht van de dossiers.

De NVWA voert in het kader van Vo. 485/2008 nacontroles uit op basis van een eigen risicoanalyse. Het betreft verrekeningen met ELGF. Als specifieke dienst op basis van Vo. 485/2008 (CCU) legt de VWA over de boekhoudkundige nacontroles direct verantwoording af aan de EU-commissie.

Bij een aantal bedrijven worden door de NVWA de controles op afstand uitgevoerd. Vanuit efficiency en vermindering van de toezichtlasten streeft de NVWA er naar om, waar mogelijk op basis van EU-regelgeving, de verificaties, meer nog dan thans gebruikelijk, op afstand uit te voeren op basis van door de te controleren bedrijven aan te leveren databestanden.

Vooral met het oog op de hervorming van het GLB na 2013 ligt daar een uitdaging om de effectiviteit van de controles te vergroten (bijvoorbeeld geen verplichte steekproefcontroles meer die geen afwijkingen opleveren) en meer ruimte aan lidstaten te geven om risicogebaseerde controlevoorschriften uit te voeren.

Focus van het domein ligt op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeenschapsgelden.

2.11.2 Cross Compliance

De Regeling GLB inkomenssteun 2006 van het Gemeenschappelijke Landbouwbeleid omvat onder andere het stelsel van randvoorwaarden cross compliance waaraan aanvragers moeten voldoen om in aanmerking te komen voor inkomenssteun. De randvoorwaarden zijn opgebouwd uit bestaande EU regelgeving en bestaande Nederlandse wetgeving op het gebied van natuur, milieu, dierenwelzijn en –gezondheid. Ondernemers die niet aan die regels voldoen, kunnen gekort worden op hun inkomenssteun.

De NVWA controleert op basis van een EU verplichting 1% van alle aanvragers, op de randvoorwaarden om misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeenschapsgelden te voorkomen. De inspecties worden op basis van risicoanalyse uitgevoerd. De NVWA legt ook verantwoording af over de inspecties (ook wel verificatie-opdrachten genoemd) die zij uitvoert in opdracht van de betaalorganen. Aan Brussel wordt jaarlijks verantwoording afgelegd via de Nationale Verklaring.

Nederland maakt in het kader van artikel 68 van de Raadsverordening over het GLB (Vo 73/2009) gebruik van de mogelijkheid om extra inkomenssteun te geven. Hiervoor heeft Nederland de verplichting 10% van alle aanvragers te controleren.

Resultaten

- De NVWA voldoet in 2012 aan de Europese eisen voor Cross Compliance inspecties en legt daarover verantwoording af.
- Uitbreiding van inspecties op artikel 68-regelingen en dierenwelzijnsregelingen zijn gerealiseerd.

Accenten in handhaving

De vernieuwing van de handhaving richt zich op de verdere ontwikkeling van gecombineerde inspecties. In 2012 worden inspecties in het kader van de artikel 68-regelingen uitgebreid. Binnen de dierenwelzijn-regelingen zal sprake zijn van subsidies op het gebied van duurzame stallen en tussensegmenten. Gezien het hoge non-conformiteitspercentage in 2011, zal dat controlepercentage voor artikel 68 in 2012 verhoogd worden van 10 naar 50%.

2.11.3 Grondgebonden subsidies

Voor de uitvoering van de BTR en (P)SAN/SNL dienen volgens EU-voorschriften 5% (select en aselekt op basis van risicoanalyse) van de aanvragen fysiek door middel van een bedrijfsbezoek te worden gecontroleerd door de NVWA. Daarnaast controleert DR alle aanvragen administratief.

De NVWA richt zich wat betreft BTR en (P)SAN/SNL-agrarisch op het uitvoeren van een EU-conforme controle op basis van de controlerichtlijnen van de Europese Commissie en nationale voorwaarden met als doel een hoog nalevingsniveau te bereiken:

- het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeenschapsgelden;
- het voorkomen van boetes opgelegd door de EC.

Resultaten

- Uitvoering wat betreft BTR en (P)SAN/SNL conform de gestelde EU-controleverplichtingen.

2.12 Inlichtingen en opsporing

Binnen de NVWA richt de NVWA-Inlichtingen- en Opsporingsdienst (IOD) zich voornamelijk op complexe, ketengerelateerde, georganiseerde en internationaal georiënteerde criminaliteit.

De inzet van inlichtingen en opsporing heeft tot doel het inzicht in nalevingsbereidheid en –gedrag van doelgroepen te vergroten en de naleving te verhogen. Door opsporing in te zetten wordt niet alleen in het concrete geval bestraffing beoogd. Met de inzet wordt ook een signaal afgegeven aan overtreders én nalevers dat de NVWA hard doorpakt waar dat nodig is.

Het aantal opsporingsonderzoeken dat de NVWA jaarlijks uitvoert en de keuze voor de betreffende domeinen is afhankelijk van signalen die binnenkomen. De IOD heeft daarbij te maken met een duale aansturingrelatie: het ministerie van EL&I en VWS voor de prioriteiten op de inhoudelijke beleidsterreinen en het Openbaar Ministerie voor de specifieke opsporing en de prioriteiten daarbinnen. Prioritaire thema's worden vastgelegd in de jaarschijf van het meerjarig handhavingarrangement. Hierin staan de wederzijdse afspraken over de opsporing en de afhandeling van opsporingsonderzoeken tussen het Functioneel Parket (FP) van het OM, het Ministerie van EL&I en de IOD. De thema's per domein die in het handhavingarrangement worden benoemd volgen uit het meerjarenplan van de NVWA. Daarnaast worden domeinoverstijgende prioriteiten vastgesteld zoals afpakken, internationale handelsstromen en facilitators.

Resultaten

- Intelligence agenda: in 2012 wordt verder gewerkt aan de intelligenceagenda, onder andere door het toevoegen van nieuwe mogelijke analyses aan de groslijst en shortlist t.b.v. uitvoering in of ná 2012. Met deze agenda wordt de inwinning en analyse van inlichtingen beter gericht, gepland en afgestemd. Hierbij wordt ingezet op criminaliteitsbeeld analyse vlees, strategische analyses bevroren en gekoeld vlees, cosmetica, kruidenmengsels (BED) en subsidies, analyses handelsstromen schadeproducten, counterfeit gewasbeschermingsmiddelen, vlees, visstrokerij, veetransport lange afstand varkens, CITES en covergisting/slib.
- In 2012 voert de divisie ca. 18 opsporingsonderzoeken uit, voortkomend uit 50 preweegdocumenten. Het aantal kleinere onderzoeken, ondersteuningsacties voor de toezichtdivisies en uit te voeren rechtshulpverzoeken is vooraf moeilijk planbaar.
- De ontnemingsrapportage, bedoeld voor het afpakken van met misdaad verdiend geld leidt in 2012 tot 4,27 miljoen euro aan berekend wederrechtelijk verkregen voordeel voor ontnemingen. Bovendien wordt door ondersteuning van de divisies met financiële expertise bijgedragen aan een groei van het bestuurlijk afnemen voordeel met circa 0,6 miljoen euro. Voor elk zich daarvoor lenend opsporingsonderzoek wordt een ontnemingsrapportage opgesteld.
- Als de minister van VWS ermee instemt, is opsporing in 2012 ook voor de VWS domeinen onderdeel van de handhavingsstrategie. Dan is het streven dat er eind 2012 minimaal één opsporingsonderzoek in één van de VWS domeinen is gestart.

Accenten in de handhaving

Dit is voor de IOD opgenomen in de verschillende domeinparagrafen en in het handhavingsarrangement dat wordt gesloten met het Openbaar Ministerie en het ministerie van EL&I.

2.13 Risicobeoordeling en onderzoeksprogrammering

Het kennen van nieuwe gevaren en het anticiperen daarop is een belangrijk taakonderdeel van de NVWA (zie ook kerntaken uit hoofdstuk 1). Het bureau Risicobeoordeling en onderzoeksprogrammering (BuRO) beoordeelt gevaren op het gebied van voeding, consumentenproducten, welzijn en gezondheid van dieren, plantgezondheid en biodiversiteit. Hierbij gaat het om beoordeling van bestaande situaties en incidenten die mogelijk risico's met zich meebrengen, en om signalering van potentiële nieuwe gevaren. Op basis hiervan adviseert BuRO de departementen van VWS en EL&I en de hoofdinspecteurs van de NVWA.

Daarnaast heeft de NVWA als kerntaak burgers actief te informeren over nieuwe en veronderstelde risico's: tijdig, op een open manier en op basis van betrouwbare, wetenschappelijk verantwoorde informatie (risicocommunicatie). De NVWA werkt in 2012 aan het meer doelgericht en interactief maken van deze communicatie, waarbij meer gebruik wordt gemaakt van sociale media.

Resultaten

- Een nieuw Meerjarenprogramma op dat aansluiting zoekt bij de strategische kennisagenda van de NVWA.
- De pilot 'risicocommunicatie in vredestijd' is afgerond en er is een risicocommunicatiekalender opgesteld.
- De pilot naar een zoekstelsel voor het opsporen van nieuwe gevaren wordt opgeleverd en een bestuurlijke beslissing over al dan niet invoeren van dit stelsel wordt voorbereid.
- Uit te brengen adviezen behelzen onder meer nanotechnologie, antibioticaresistentie, zoönosen en diergezondheid en -welzijn.

Het BuRO beoordeelt bestaande situaties en incidenten die mogelijk risico's met zich meebrengen, en signaleert potentiële nieuwe gevaren. Op basis hiervan adviseert BuRO de departementen van VWS en EL&I en de hoofdinspecteurs van de NVWA.

Accenten in de handhaving

Kennis van de risico's op het niveau van de maatschappij, op sectorniveau en op bedrijfsniveau is wezenlijk voor de NVWA in het realiseren van de ambitie. De organisatie vormt kennisvakgroepen per domein en stelt een strategische kennisagenda op. Dit draagt bij aan het formuleren van de belangrijke kennisvragen voor externe onderzoekopdrachten. Hier wordt verbinding gemaakt met het Meerjarenprogramma van het BuRO dat in 2012 wordt opgeleverd.

De pilot 'risicocommunicatie in vredestijd' wordt afgerond in 2012 en vormt de basis voor een op te stellen risicocommunicatiekalender voor 2012.

Veel inspanning is er op gericht om nieuwe gevaren vroegtijdig op het spoor te komen. Samen met EL&I is een onderzoekopdracht uitgezet voor het ontwikkelen van een internet based zoekstelsel. Deze pilot wordt in 2012 afgerond en er wordt een besluit over de implementatie van het stelsel genomen.

Op basis van resultaten van de afgelopen jaren uitgezet wetenschappelijke onderzoek zullen ongevraagde adviezen worden uitgebracht over onderwerpen van maatschappelijk belang. Tevens zullen adviezen worden uitgebracht naar aanleiding van thans nog onbekende urgente adviesvragen van beleid en van de NVWA.

2.14 Internationale projecten

Nederland is een handelsnatie. De zorg voor veilige producten begint niet en houdt niet op bij de landsgrenzen. Nederland en de EU hebben er baat bij dat er zo weinig mogelijk handelsverstoring ontstaat als gevolg van controles aan de grenzen. Daarom wordt er door Nederland en andere lidstaten in internationale projecten met derde landen samengewerkt. Hiermee worden derde landen geholpen te voldoen aan de Europese wet- en regelgeving (aanpak bij de bron). Internationale projecten zijn een strategisch middel om de doelen van de NVWA en de beide departementen te bereiken.

De projecten richten zich op het wegnemen van handelsbelemmeringen, capacitybuilding of het openen van markten (economische handelsdiplomatie).

Anderzijds worden de risico's voor de EU verminderd waardoor de intensiteit van importinspecties kan worden verlaagd, een vorm van preventief toezicht. Ook bieden projecten mogelijkheden voor het opbouwen van goede relaties met autoriteiten in derde landen, hetgeen kan bijdragen aan het oplossen van bepaalde exportproblemen. Een ander gevolg van de samenwerking is dat er wordt bijgedragen aan begrip voor de Nederlandse situatie en toezichtfilosofie en dat er mogelijkheden ontstaan voor internationale coalitievorming.

De internationale projecten richten zich op:

- kandidaat lidstaten van de EU: Turkije, Kroatië, Former Yugoslav Republic of Macedonia (FYROM) en Wider Europe is onder andere Marokko, Egypte, Kaukasuslanden, Oekraïne;
- belangrijke handelspartners als bijvoorbeeld BRIC (Brazilië, Rusland, India, China) Kenia, Egypte, Ethiopië, Thailand, Argentinië.
- landen met samenwerkingsovereenkomst w.o Vietnam, Suriname, Indonesië.

Resultaten

- Het uitvoeren van contractverplichtingen van de projecten waarvoor al een contract is getekend:
 - fytosanitair: in Turkije, Adana;
 - voedselveiligheid: in Armenië, India, Servië, Turkije (2 projecten: over mycotoxinen en over pesticiden) en in Vietnam.
 - dier: in Servië (1 project), Suriname, Kroatië, Oekraïne.
- Acquisitie wordt gepleegd op nieuwe projecten in:
 - fytosanitair: in Argentinië, Egypte, Ethiopië, Kenia, Oekraïne (EVD en Twinning);
 - voedselveiligheid: in India;
 - dier: in Vietnam;
 - productveiligheid.
- Coördinatie internationale projecten (Twinning en EVD) en begeleiding van projectleiders internationale projecten in de divisies.
- Bijdragen leveren aan internationale cursussen en trainingen:
 - het Better Training, Safer Food-programma van DG Sanco, trainingen die Wageningen UR geeft in opdracht van EVD (Cross).
 - het EU-programma TAIEX (van DG Enlargement): ook dan gaat het om kennis overdragen en het opkrikken van de kennis van de collega's in de diensten in de doellanden. Soms komen in dat kader ook delegaties naar Nederland om kennis op te doen van onze inspectie- en controlesystemen.

import diervoeder plantge
gezond voedsel toezicht o
dierenwelzijn vleesketen
chemicaliën import diervo
tabakswet gezond voedsel
gewasbescherming diere
rookverbod huishoud che
risicobeoordeling tabaksv
veilige producten gewasb
et keuringen rookverbod
handhaven risicobeoorde
export veilige producten
horecawet keuringen roo